Դ· ՏԱՐԻ Թիւ 939 ՈՒՐԲԱԹ 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 (Ն. Տ.) 4 ՄԱՐՏ 1887 7 ՃԻՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1304

20 ՓԱՐԱ (Ց'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خانده آرەولك
غزته‌سی ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ց'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	ղուշեան արծաթ			160
»	»	Վեցամսեայ	»	»	80
»	»	Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց	»	եւ օտարական Թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ օտարական		Թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ	տարեկան		Ֆրանք		56
»	»	վեցամսեայ	»		28

Դուրս գրուած յօդուածոց հանրու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութենէ չընդունուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'դարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(25 ՓԵՏՐ·ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 28 ՓԵՏՐ.)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, պահեստի վերջին բանակին համար 12 միլիոն մարքի քուէարկման առթիւ, Նախարար Վէլսէրզհայմպ կոմս ի դիմաց կառավարութեան յայտարարեց. «Քաղաքական կացութիւնը փոփոխում չէ կրած։ Տէրութիւնք փառասէր դիտումներ չունին։ Խաղաղութեան կը բաղձայ, և կը ջանայ զայն ապահովել։ Աւստրական կառավարութիւնը չունի շահեր որք հակառակին միւս Տէրութեանց շահերուն։ Կայսեր դիտաւորութիւնք և աւստրո-մաճառ Տէրութեան ժողովրդոց զգացմունք կը միտին տալ բացարձակապէս բարեկամական հանգամանք մը Տէրութեան յարաբերութեանց ամեն Տէրութեանց հետ։» Այս ապահովիչ խօսքեր ջերմապէս ծափահարեցան, և վարկերը քուէարկեցան։

—Պ. Կօշէն, ելմտական Նախարար Անգլիոյ, նամակ մը գրած է Տօյչէ Ռունտշաու գերմանական կարեւոր հանդէսին ազդեցիկ Տնօրէնին, յայտարարելով թէ կը յուսայ միշտ խաղաղութեան պահպանման։ «Անգլ. կառավարութիւնը կարելին պիտի ընէ սոսկալի պատերազմէ մը պահպանելու համար Եւրոպան։»

—Մարոքի խնդրոյն վրայ ֆրանքօ-սպանիական վէճի մը երկիւղը կը ցրուի բարեբախտաբար։ Կը յիշուի թէ Ճէզայիրի կողմէն Մարոքի սահմանք որոշ չեն, և թէ Ֆրանսա կը պահանջէ սահմանագիծ մը որ կը տիրէ մարոքեան կարեւոր վայրերու, և հետեւապէս կը դիւրացնէ Մարոքի ապագայ ֆրանսական գրաւում մը։ Սպանիա, որ նմանապէս շահեր ու ակնկալութիւններ ունի ի Մարոք, կ'ընդդիմանայ ֆրանսական ոտնձգութեանց, որք վերջերս կ'ըսուէր թէ բացարձակ հանգամանք մը առեր էին՝ ֆրանքօ-մարոքեան սահմանագծի մը որոշմամբ։ Այս լուր չի հաստատուիր, գէթ առայժմ, և Բարիզ ու Մատրիտ չեն գժտիր։

—Անգլիոյ չարգիլեր ձիերու արտածումը։ Պ. Սմիթ յայտարարեց Խորհրդարանին մէջ թէ Կառավարութիւնն այդպիսի տնօրինութեան մը պէտք չի տեսներ։

—Նօր փետր. 26 ին կը հրատարակէ կէս-պաշտօնական նոր նամակ մը Բեդերպուրկէ, հաստատող թէ Ռուսիոյ քաղաքական արդի դերն է եւրոպական խաղաղութիւնը պահպանել։ Ո՛չ մէկ Տէրութիւն կարող է բանի մը ձեռք զարնել առանց հարցնելու թէ ո՛ր կողմը պիտի բռնէ Ռուսիա։ Ֆրանսա պիտի քաջալերուի պատերազմ հրատարակելու, եթէ աջակցութեան խոստում մ'ընդունի Բեդերպուրկէ։ Գերմանիա նմանապէս պատերազմ պիտի հրատարակէ, եթէ միայն ապահովուի թէ Ռուսիա չէզոք կը կենայ ֆրանքօ-գերմանական նոր պատերազմի մը մէջ։ Ռուսիա կ'ուզէ ամփոփ պահել իւր ոյժեր՝ ապահովելու համար եւրոպական հաւասարակշռութիւնն, որ յոյժ վտանգեալ է արդէն։ Այս պատճառաւ ալ Ռուսիա գործօն դեր մը չպիտի ստանձնէ պալքանեան թերակղզւոյն մէջ, և չպիտի պահանջէ Գերմանիայէն նոր զիջումներ Արեւելեան Խնդրոյն մէջ։—(Պատուական եղրակացութիւն, ինչ որ ալ լինի պատճառաբանութիւնը։ Բովանդակ Արեւելք պիտի հրճուի իմանալով թէ Ռուսիա գործօն դեր մը չուզեր ստանձնել Արեւելեան Խնդրոյն մէջ։ Այս որոշում, եթէ ստոյգ է, գովելի և ուրախալի է յոյժ, ինչպիսի շարժառիթներով ալ տրուած լինի։ Մ. Խ.)

—Իտալիա և Եգիպտոս. Հռոմէ փետր. 28 ին կը հեռագրուի առ Թայմս. «Թէպէտ Նախարարական տագնապը չէ փարատած դեռ, եգիպտական խնդրոյն վրայ Լոնտոնի և Հռոմայ միջեւ ծանուցագրերու փոխանակումը չէ դադրած։ Սըր Հ. Ուոլֆի առաջարկներուն դէմ ինչ ինչ դիտողութիւնք եղան ի Հռոմ, և կ'իմանամ թէ առոր վրայ Անգլիա կարեւոր կէտերու մէջ բարեփոխեր է զանոնք, մանաւանդ այն մասերն որք Քաբիգիւլասիոններուն ջնջման և դատարանաց վերակազմութեան կը վերաբերին։ Իտալեան կառավարութիւնը կանխաւ հաւանած էր տարապարհակ աշխատութեան ջնջման։»

—Ռուսս լրագիրք շատ կարեւորութիւն տալով կը խօսին Ալզաս-Լոռէնի ընտրութեանց արդիւնքին վրայ, և երկիւղ կը յայտնեն թէ Պիզմարք Իշխան Ալզաս-Լոռէնցւոց անհաւան ոգին իրեն պատրուակ չհամարի խիստ դրութիւն մ'ի գործ դնելու այդ գաւառաց մէջ, և Ֆրանսայի հետ վէճ յառաջ բերելու։ Նովոյէ Վրէմիա կը յարէ. «Իշխան-Նախարարապետը շատ պիտի փորձուի այսպիսի խիստ դրութիւն մ'ի գործ դնելու Ալզաս-Լոռէնի մասին. բայց անշուշտ երկիցս և երիցս պիտի խորհի՝ Բեդերպուրկի դահլիճին հայեցողական դիրքը նկատելով։ Ուրեմն, հանրօգուտ արդիւնք պիտի ունենայ Ռուսիոյ նոր քաղաքականութիւնն, որ չուզեր Պուլկարիոյ գործովք զբաղելով Արեւմուտքի խնդիրներն իւր ուշադրութենէ վրիպեցնել»։ Նովոյէ կը հաւաստէ որ «Եթէ Պ. Պիզմարք պատերազմ ընել որոշէ, պիտի տեսնէ թէ ո՛չ Բեդերպուրկ, ո՛չ Բարիզ անպատրաստ չեն այդ պատահականութեան առջեւ։»

—Չեռնակորայ սպառազինութեանց նկատմամբ բերանացի տեղեկութիւններ տալու համար Չէթինէի օսմ. զինուորական կցորդ Շաքիր Պէյին Կ. Պոլիս կանչուիլը ծանուցանելով, Կ. Պոլսէ փետր. 26 թուով հեռագիր մը կը յարէ թէ Պ. Նելիտոֆ յանուն իւր կառավարութեան յայտարարած է Բ. Դրան թէ Չեռնակորայի զինուորական պատրաստութիւնք պաշտպանողական հանգամանք մը միայն ունին։ (Որո՞ւ դէմ պաշտպանողական։ Ո՞ր Տէրութիւն միտքէն կ'անցունէ կամ կրնայ անցունել զարնել զՉեռնակորան. Մ. Խ.)

—Կէօլնիշէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ամեն նախնական միջոցներ ձեռք առնուած են՝ Հնդկաստանի հիւսիսային սահմաններուն վրայ զօրք համախմբելու և պաշար փոխադրելու համար։ Ռոպէրդս զօրավարին ի Քեդդա այցելութեան արդիւնքը պիտի լինի այս մասին զինուորական և քաղաքական հարկաւոր կարգադրութիւններն ամբողջացնել Պելուճիստանի եւ Աֆղանստանի կողմէ։ Անգլօ-հնդիկ կառավարութիւնն այժմ կարող է առաջին հրամանի վրայ բաւական զօրք ղրկել Աֆղանստան, եթէ դէպքերը պէտք ցուցնեն գործողութեան։ (Այս անգլ. զեկուցում թուի լինել պատասխան մը՝ Պաքուէ ռուսական նոր զօրախմբոց ի Կեդր. Ասիա առաքման։)

—Վիլհէլմ Կայսր, եթէ առողջական վիճակը ներէ, անձամբ պիտի բանայ Նորընտիր Ռայխստակին նստաշրջանն, և՝ ինչպէս 1886ին՝ պիտի կարդայ Բացման Ճառին առաջին տողերն, ընթերցման շարունակումը թողլով Պիզմարք Իշխանին։

—Ալեքսանդր Իշխանին հիւանդութիւնն է ծաղիկ, որ պահ մը երկիւղ պատճառելէ յետոյ, չորնալ սկսած է այժմ։ Այս առթիւ Տարմշդատի Դքսական Պալատան ամեն պաշտօնեայք պատուաստուեցան, չվարակուելու համար. զի տղայութեան մէջ առնուած պատուաստը միշտ ապահով միջոց մը չէ չափահասները ծաղիկի վարակումէն ազատելու։

—Պօստ հեռագրեց Մոնիխի Պապական Նուիրակին՝ որպէս զի վերջին ջանք մ'ընէ Տր. Վինտհորստի կուսակցութեան մօտ, Եօթնամեակը քուէարկելու համար։ Պապն յատկապէս կը պահանջէ որ կաթոլիկ ընտրողք քաղաքական նկատումներով ոյժ չտան Ընկերվարականներուն, որոց ընթացքը քանիցս քննադատուած եւ դատապարտուած է Վատիկանէն։

—Քրօյց Զայթունկ նոր և խիստ յօդուած մը կը հրատարակէ Պուլանժէ զօրավարին դէմ։ (Դեռ չլմնցաւ. զի... 60 ընտրութիւնք համեմատականի մնացած են, և հակաֆրանսական հրատարակութեամբք ի՛նչ որ դեռ ևս կորզուի գերման ընտրողներէն՝ շահ մ'է վերջապէս։)

—Պիզմարք Իշխանն հաղիւ թէ ապահով մեծամասնութիւն մը կը տեսնէ նոր Ռայխստակին մէջ, և արդէն կը ծանուցուի թէ՝ Կայսրութեան եկամուտներն աճեցնելու համար՝ նոր նստաշրջանին մէջ պիտի կրկնէ ոգելից ըմպելեաց վրայ նոր տուրքեր դնելու ծրագիրը։

—Ռուսական Սենատոյ մաքսային պահակներն այսուհետեւ զինուորական պահակներու դիրքը պիտի ունենան, և պատերազմական պաշտօնական իրաւասութեան պիտի ենթարկին։

—Տէյլէ Փոխ-գնդապետը, որ փորձած էր կաշառել պատերազմական Նախարարը, զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի դատուի։

—Իկնատիէվ Զօրավարին հետ խօսակցութիւն մ'ունեցած է Տէյլի Նիւզի Բեդերպուրկի Թղթակիցը։ Պ. Կիրսի հրաժարման զրոյցներուն վրայ խօսելով, Կ. Պոլսոյ ռուսական նախկին դեսպանն ըսեր է. «Ռուսական աշխարհավարութեան մէջ այժմ ա՛յնպիսի շփոթութիւն մը կը տիրէ, որ ամեն պետական մարդ պիտի վարանի Պ. Կիրսի յաջորդել, և ես ամենէն աւելի պիտի վարանիմ։ Ես չեմ ալ ուզեր Պ. Կիրսի յաջորդը լինել։ Եթէ Կայսրն ինձ առաջարկէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը, պիտի աղաչեմ որ չպնդէ։ Բայց եթէ պնդէ, ինքզինքս պիտի դնեմ վեհապետին տրամադրութեան ներքեւ։» Զօր. Իկնատիէվ, իւր արտաքին գործոց նախարար լինելուն Եւրոպիոյ վրայ ընելիք տպաւորութիւնն յիշելով, ըսեր է. «Գիտեն թէ գործի մարդ եմ ես, և կը կարծեն թէ Գերմանիոյ բարեկամ չեմ։ Բայց Եւրոպիոյ հանրային կարծիքը շատ կը սխալի կարծելով թէ իմ նախարարական պաշտօն ստանձնելս վտանգ մը կը լինի խաղաղութեան համար։ Ռուսիա ուրիշ ո՛և է Պետութեան չափ պէտք ունի խաղաղութեան, և յիմարութիւն կը լինէր զէնքի դիմել մինչեւ որ չսպառին խաղաղ միջոցներն առկախ խնդրոց կարգադրման։ Եւ այդ խաղաղ միջոցք դեռ շատ են։ Ճշմարիտ է թէ կան երկիրներ որք Գերմանիայէն աւելի համակրելի են ինձ. բայց այս բան արգելք չի կրնար լինել Ռուսիոյ և Գերմանիոյ բարեկամական յարաբերութիւններ սահմանելու։» Իսկ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ յարաբերութեանց լարեալ վիճակն ակնարկելով, Իկնատիէվ Կոմս յայտարարեր է թէ «Ռուսիա չի կրնար թոյլատրել որ բնաջինջ լինի Ֆրանսա։ Ռուսիա գործեց զայդ սխալ 1870ին, և իւր սխալին հետեւանքն եղաւ 1878ի Պերլինի Դաշնագիրն», (այսինքն՝ 1870ի պատերազմաւ զօրանալով, Գերմանիա Պերլինի վեհաժողովին մէջ զիւր ազդեցութիւն բանեցուց մեղմացնելու Այաստեֆանոսի Դաշնագիրը։ Մ. Խ.)

—Փոստ, կէս-պաշտօնական թերթ Պերլինի, կծու յօդուած մը կը հրատարակէ Ռուսիոյ հակագերման ձգտումներուն դէմ, իբրեն բնաբան առնլով՝ օտար երկիրներէն եկած երկաթին վրայ մաքսերը բարձրացնելու մասին ռուս Կառավարութեան առաջադրեալ տնօրինութիւնը։ Գերմանիա եւս ամեն տարի մեծաքանակ երկաթ կուտայ Ռուսիոյ։

— «Գերմանական Դատն ողբալի պարտութիւն մը կրեց յԱլզաս-Լոռէն,» կ'ըսեն գերմանական լրագիրք ամեն կուսակցութենէ, և կառավարական թերթերն ընդհանրապէս կը ջատագովեն գերմանացման խիստ դրութեան մը կիրառումն յԱլզաս-Լոռէն։ Աւասիկ Ստրազպուրկի կառավարական թերթի մը առաջարկած միջոցներն. «Ա. Ց'նոր տնօրինութիւն եւ անսահման պայմանաժամով, դադրեցնել Ալզաս-Լոռենցւոց ի Ռայխստագ Երեսփոխան ղրկելու իրաւունքը. զի հակաբնական բան մ'է որ գերմանական տիրապետութեան դէմ բողոքող Երեսփոխաններ որ զիրենք տակաւին Ֆրանսացի կը համարին՝ բազմին գերմանական Խորհրդարանի մը մէջ։ Բ. Օտարազգեաց (մանաւանդ Ֆրանսացւոց) Ալզաս-Լոռէնի մէջ բնակութեան պայմանաժամը կարճել, անխտիր արտաքսել զամեն անոնք որ այս գաւառաց մէջ վառ կը պահեն Ֆրանսայի սէրն, եւ մօտէն հսկել ֆրանսացի սպայից, ֆրանսացի քաղաքացւոց եւ ինքնակոչ Զուիցերացւոց վրայ։ Գ. Ջնջել այն բնիկ ընկերութիւններ որք գերման անդամներ չեն ընդունիր։ Դ. Ի հիմանց վերակազմել կրթական դրութիւնն և կաթոլիկ կղերին դաստիարակութիւնն, ամեն ինչ գերմանացնելու ոգւով։ Ե. Բոլորովին փոխել աղջկանց կրթութեան դրութիւնն, և թոյլ չտալ որ ընտանիքներու և դպրոցներու մէջ ֆրանսական եղանակաւ մեծցնեն զանոնք։ Զ. Լուծել այն ամեն քաղաքային եւ թաղային խորհուրդներ յորս մեծամասնութիւնը կը բաղկանայ գերմանական տիրապետութիւնը մերժողներէն, և կառավարական յատուկ պաշտօնականներով կառավարել այդպիսի շրջանակներ։»— Ստրազպուրկի պաշտօնական լրագիրն արդէն կը հրատարակէ կառավարական տնօրինութիւն մը, որով Ալզաս-Լոռէնի իշխանութիւնք պարտին աւելի խիստ հսկողութիւն մ'ի գործ դնել գումարմանց եւ ընկերակցութեանց վրայ, եւ արգիլել օտարազգիներուն որսորդութեան պատրուակաւ օրերով բնակիլն յԱլզաս-Լոռէն։

—Լոնտոնէ կը հեռագրուի թէ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերը կը պատրաստուին ազդու յարձակում մ'ընել Լորտ Սալզպըրիի Կառավարութեան վրայ, Սըր Հէնրի Տ. Ուոլֆի պաշտօնին առթիւ, որուն տրուած հրահանգներուն համամիտ չեն։

—Ռուսական Նոր Դաւադրութիւնը. Բեդերպուրկէ կը հեռագրուի թէ երեք սպայք եւս ի կախաղան հանուած են, վերջին օրերս երեւան հանուած դաւադրութեան պատճառաւ։ Ռուս կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուած է որպէս զի դաւադրութեան մասնակից գտնուած զինուորական վարժարանաց և կառավարական պաշտօնատանց ամեն սպայք, պաշտօնեայք և ուսանողք կատարեալ լռութիւն պահեն դաւադրութեան պարագայից նկատմամբ։

—Լուի Պլանի արձանն, որոյ մերկացման հանդէսը կատարեցաւ փետր. 24 ին ի Բլաս Մօնժ, Բարիզ, կը ներկայացնէ մեծ տրիբունն նստած և մտախոհ։ Անիշխանականք որք գոհ չէին Պ. Լուի Պլանի ընկերվարական գաղափարաց չափաւորութենէն, սուլեցին արձանին մերկացումը։ Բայց Պ. Լօքրուա, արմատական անդամն հանրապետական Նախարարութեան, արժանաւոր գովեստիւ յիշեց Պ. Լուի Պլանի գործաւոր դասուց վիճակին բարւոքման համար ըրած ճիգերը։ Բազմաթիւ անդամք Ծերակոյտի, Երեսփոխանութեան և Քաղաքային Խորհրդոյ՝ ներկայ էին արարողութեան։

—Սոֆիայէ կը հեռագրուի թէ Սերպիոյ ճամբով միջազգային թղթատարութիւնն սկսաւ փետր. 24ին, այնպէս որ Կեդր. և Արեւմտեան Եւրոպա ուղղեալ նամակներ կրնան ղրկուիլ Նիշի, Պելկրատի և Վիէննայի ճամբով։

—Պելկրատէ կը հեռագրուի թէ, Սերպիոյ և Մակեդոնիոյ երկաթուղեաց կատարեալ միացման համար քիչ մը բան միայն մնացած լինելով, Սերպիոյ առեւտրական տունք ամանք ճիւղեր կը բանան ի Սելանիկ, անդ վաճառք մուծանելու համար ի Սերպիա։

—Բարիզէ կը հեռագրուի փետր. 25ին թէ նոյն երեկոյ Սակարանին մէջ գնոց բարձրանալուն պատճառն էր այն լուր թէ ի մօտոյ Պ. Ֆրէչինէի նախագահութեամբ նոր և զօրեղագոյն Նախարարութիւն մը պիտի յաջորդէ Պ. Կօպլէի Նախարարութեան։

—Սոֆիայէ կը հեռագրուի թէ Ալեքսանդր Իշխանի ծանր հիւանդութեան լուրը խորին տխրութիւն պատճառած է երկրին մէջ, և տեղեկութեանց կ'սպասուի անհամբեր։—Իշխանը դարմանող երեք բժիշկներն, իրենց առաջին տեղեկագրով որ փետր. 25 Թուականը կը կրէ, կը յայտարարեն թէ Իշխանը ծաղկի հիւանդութիւն առած էր Մարսիլիա գտնուած միջոցին, հաւանօրէն երբ կ'այցէր նաւահանգիստն ու նաւերը։ Կը յարեն թէ տենդն հասած էր Ֆարէնայդի մինչեւ 107. 6 աստիճանն, որ ծանրագոյն վտանգ մ'է, բայց անկէ ի վեր չունի այնչափ ջերմ։

—Վիէննա, 27 փետր. Քալնոքի Կոմսը կը ջատագովէ Բ. Դրան Պուլկարիոյ համար խորհած կարգադրութիւնն, որով նոր Խնամակալութիւն մը պիտի կազմուի, անդամակցութեամբ Պ. Ստամպուլովի, Պ. Ջանքովի և չէզոք անձի մը։ Երեք իշխանական ընտրելիք պիտի առաջարկուին Սօպրանիէին, որ անոնցմէ մին պիտի ընտրէ վերջնապէս։

—Հռոմէ եկած նորագոյն հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ նախարարական տագնապը կը շարունակէ։ Ցարդ Ումպէրթօ Թագաւորն որու որ դիմեց՝ նոր Նախարարութիւն մը կազմելու համար, չյաջողեցաւ։ Կուսակցութեանց խառնշփոթ վիճակին պատճառաւ, ո՛չ մէկ քաղաքագէտ յանձն կ'առնու Նախարարապետի պաշտօնը։ Պ. Ռոպիլանդ, որոյ վրայ էր ամենուն աչքը, պայման դրաւ՝ Նախարարապետի պաշտօնն ընդունելու համար՝ որ իրեն արտօնութիւն տրուի Երեսփ. Ժողովն անմիջապէս լուծելու։ Բայց Թագաւորն յանձն չառաւ, յիշեցնելով թէ ներկայ Խորհրդարանն ալ քիչ առաջ կազմուած էր, և թէ, քաղաքական ներքին և արտաքին այժմեան պայմանաց մէջ, խոհեմութիւն չէ ընտրական պայքար մը յառաջ բերել երկրին ամեն կողմն, և դուռ բանալ խռովութեանց և շփոթութեանց։

—)(47)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ·

—Անշուշտ, ծոյէ՛, ուտելիքէ զուրկ մնացող մարդիկ աւելի երկար կը դիմանան քան ըմպելիքէ զուրկ մնացողները։

—Կը հաւատամ, մանաւանդ որ՝ ի հարկին՝ մարդ ինչ գտնէ կ'ուտէ, մինչեւ իսկ իւր նմանները, թէ եւ այդպիսի ճաշ մ'երկար ժամանակ մարդու սրտին վրայ կը մնայ։

—Սակայն վայրենիներն ախորժով կ'ուտեն։

—Այո՛, բայց վայրենի են եւ վարժուած են հում միս ուտելու, սովորութիւն մը, յորմէ կը զարշիմ ես։

—Արդարեւ բաւական անախորժ է, ըսաւ տոքթորն, եւ այս մասին դժուարաւ հաւատ կ'ընծայուի Ափրիկէի մէջ պտըտող առաջին ուղեւորաց պատմութիւններուն։ Սոքա կը պատմեն թէ Ափրիկէի ժողովուրդներէն շատեր հում միս կ'ուտեն։ Այս առթիւ զարմանալի արկած մը պատահած է Ճէյմս Պրիւսի։

—Պատմեցէք, տէ՛ր իմ, ժամանակ ունինք մտիկ ընելու, ըսաւ ծոյէ հեշտաբար տարածուելով թարմ խոտերուն վրայ։

—Պատմեմ։ Ճէյմս Պրիւս Սկովտացի մ'էր Ստիրլինկի կոմսութեան գաւառէն։ 1768 էն մինչեւ 1772 պտըտեցաւ ողջոյն Հապէշստանի մէջ մինչեւ Թզանայի լիճ, Նեղոսի ակունքը գտնելու համար։ Յետոյ Անգլիա վերադարձաւ, ուր իւր ուղեւորութեան պատմութիւնն հրատարակեց 1790 ին։ Իւր պատմութիւնք անհաւատալի երեւցան, ինչպէս որ մեր պատմութիւնք ալ այնպէս պիտի թուին անշուշտ։ Հապէշաց սովորութիւններն ա՛յնչափ տարբեր են անգլիացւոց սովորութիւններէն, որ ոչ մի մարդ չուզեց հաւատալ անոնց։ Ի մէջ այլոց մանրամասնութեանց, Ճէյմս Պրիւս պատմած էր թէ արեւելեան Ափրիկէի ժողովուրդք հում միս կ'ուտէին։ Այս բան իրեն դէմ հանեց զամեն ոք։ «Ըսածին պէս կը խօսի, կ'ըսէին, ո՛վ պիտի երթայ ստուգէ»։ Պրիւս յոյժ քաջասիրտ եւ յոյժ ցասկոտ մարդ մ'էր։ Այս թերահաւատութիւն վերջին աստիճան կը գրգռէր զայն։ Օր մը, Էտինպուրկի դահլիճներէն միոյն մէջ, Սկովտացի մը Պրիւսի առջեւ հեգնեց հում մսի պատմութիւնն, եւ աւելցուց թէ ո՛չ հնարաւոր էր, ո՛չ ալ ճշմարիտ։ Պրիւս ձայն չհանեց․ դուրս ելաւ, եւ քանի մը վայրկեան յետոյ եկաւ կողի հում կտոր մը բերաւ աղած ու պղպեղած, ըստ ափրիկեան սովորութեան։

«Պարո՛ն, ըսաւ Սկովտացւոյն, իմ ըրած պատմութեան չհաւատալով ծանր թշնամանք մ'ըրիք ինձ։ Զայն անհարին համարելով՝ չարաչար սխալեցաք։ Զայս հաստատելու համար՝ պէտք է որ հի՛մա ուտէք զայս հում կողիկ, ապա թէ ոչ՝ հատուցում պիտի տաք ինձ ձեր ըրած խօսքերուն համար։»

Սկովտացին՝ վախնալով՝ կերաւ այն հում միսը, դժգոհութեամբ ծամծմելով զիւր դէմք։ Յայնժամ Ճէյմս Պրիւս աւելցուց կատարեալ պաղարիւնութեամբ․ «Ընդունելով իսկ թէ իրողութիւնը ճշմարիտ չլինի, պարո՛ն, ո՛չ եւս կրնաք գոնէ պնդել թէ անհնարին է։»

—Շատ աղէկ պատասխաներ է, ըսաւ ծոյէ։ Եթէ Սկովտացին դժուարամարսութենէ հիւանդացաւ, իւր արժանի պատիժը կրեց։ Եւ եթէ մեր վերադարձին ալ երկրայութեան տակ ձգեն Անգլիոյ մէջ մեր ուղեւորութիւնն․ ․ ․ ․

—Ի՞նչ կ'ընես, ծոյէ՛։

—Կեփըլէյայի կտորուանքը կը կերցնեմ չհաւատացողներուն, առանց աղի եւ առանց պղպեղի։»

Ծոյէի այս խօսքը բաւական ծիծաղեցուց տոքթորն եւ զՏիք։ Օրն այսպէս հաճոյական խօսակցութիւններով անցաւ։ Ուժի հետ յոյսն ալ կը վերադառնար, եւ յուսոյ հետ յանդգնութիւն։ Անցեալը կը ջնջուէր ապագային առջեւ՝ նախախնամական արագութեամբ։

Ծոյէ չէր ուզեր երբէք թողուլ այս սիրալի ովասիս, որ իւր երազած արքայութիւնն էր․ ինքզինք իւր բնակարանին մէջ կ'զգար։ Հարկ եղաւ որ տէրն անոր ճիշդ դիրքը տար նմա, եւ ծոյէ լրջաբար արձանագրեց իւր ուղեւորական յուշատետրին վրայ․ երկայնութեան 15° 43' և լայնութեան 8° 32'։

Քէննէտի ցաւ մը միայն ունէր, այն էր չկրնալ որս ընելն այն փոքրիկ անտառին մէջ։ Ըստ իւր կարծեաց, վայրի գազանք չկային անդ։

«Սակայն, սիրելի՛ Տիք, ըսաւ տոքթորը, շատ կը մոռնաս։ Ի՞նչ էին ուրեմն այն առիւծն ու մատակն։

—Մեծ բան մը չէին, ըսաւ այն արհամարհոտ անտարբերութեամբ, զոր ճշմարիտ որսորդ մը ցոյց կուտայ զարնուած կենդանւոյ մը նկատմամբ։ Եւ աւելցուց․ «Ճշմարիտ է սակայն թէ այս ովասիսի մէջ նոցա ներկայութիւնն ենթադրել կուտայ մեզ թէ շատ հեռի չենք աւելի արգաւանդ երկիրներէ։

—Տկար է այդ փաստը, Տի՛ք․ այդ կենդանիք քաղցէ կամ ծարաւէ ստիպեալ, երկար ուղեւորութիւններ կ'ընեն յաճախ։ Յառաջիկայ գիշերուան մէջ լաւ կ'ընենք առաւել արթնութեամբ հսկել եւ խարոյկներ վառել։

—Այս տաքո՛ւն, ըսաւ ծոյէ։ Այլ վերջապէս, եթէ հարկ է, կ'ընենք։ Բայց ծանր պիտի գայ ինձ վառել այս գեղեցիկ անտառին ծառերն, որք այնչափ օգտակար եղան մեզ։

—Մանաւանդ ուշադրութիւն պարտինք ընել չհրկիզելու զայն, պատասխանեց տոքթորն, որպէս զի ուրիշներ ալ կարենան օր մ'ապաստան գտնել անդ՝ այս անհուն անապատի մէջ։

—Ուշադրութիւն կ'ընենք, տէ՛ր իմ, բայց կը կարծէ՞ք որ ծանօթ լինի այս ովասիս։

—Անշուշտ։ Դադարի տեղ մ'է այն կարաւանաց համար, որք Ափրիկէի կեդրոններն կը յաճախեն, եւ որոց այցը կրնայ հաճոյ չլինիլ քեզ, ծոյէ՛։

—Միթէ այս կողմերն ալ կը գտնուի՞ն այն սարսափելի Նիամ-Նիամներէն։

—Անտարակոյս․ Նիամ-Նիամ անունն ընդհանուր է այս կողմերու ժողովրդոց, և մի եւ նոյն կլիմայի տակ՝ միեւնոյն ցեղերը նմանօրինակ սովորոյթներ պարտին ունենալ։

—Փո՛ւ, ըսաւ ծոյէ։ Բայց վերջապէս շատ բնական է։ Եթէ վայրենիները քաղաքակիրթ մարդոց ճաշակներն ունենային, ի՞նչ տարբերութիւն կը մնար։ Օրինակի համար, աւասիկ բարեմիտ մարդիկ, որ Սկովտացւոյն կերած եղան հում կողիկն առանց աղաչուելու կ'ուտեն, նոյն իսկ Սկովտացին ալ ի միասին։»

Այս յոյժ ողջամիտ խորհրդածութենէն յետոյ՝ ծոյէ գնաց պատրաստեց գիշերուան համար պէտք եղած խարոյկն, հնար եղածին չափ բարակ։ Այս նախազգուշութիւնք բարեբաղդաբար անօգուտ եղան, եւ երեք ուղեւորք կարգաւ հանգիստ քուն ննջեցին։

Հետեւեալ օրն օդը դարձեալ չփոխուեցաւ․ պայծառ եւ հանդարտ մնաց յամառաբար։ Օդապարիկն անշարժ կը կենար, առանց ամենափոքր տատանում մ'զգալու։

Տոքթորը վերստին սրտատանջիլ կ'սկսէր։ Եթէ ուղեւորութիւնն այսպէս երկարէր, նպարք չէին կրնար բաւել։ Հետեւաբար ծարաւէ մեռնելու վտանգէն հազիւ ազատած, սովամահ մեռնելու վտանգի մէջ կ'ընկնէին։ Բայց շատ չանցած քաջալերեցաւ տեսնելով որ ծանրաչափին սնդիկն յոյժ զգալի կերպիւ կը խոնարհէր․ մթնոլորտին մէջ ալ յայտնի նշաններ կային մօտալուտ փոփոխման։ Ուստի որոշեց շուտ պատրաստուիլ՝ առաջին առթէն օգուտ քաղելու համար։ Ջուրի արկղերն ամբողջապէս լցուեցան։

Յետոյ Ֆէրկիւսոն վերահաստատեց օդապարիկին հաւասարակշռութիւնն, եւ ծոյէ պարտաւորեցաւ իւր թանկագին մետաղին մի կարեւոր մասն ալ զոհել։ Առողջութեան հետ փառասիրական գաղափարներն ալ վերադարձեր էին անոր վրայ։ Երեսը բաւական ծամծմեց իւր տիրոջն հրամանին հնազանդելու համար, բայց տէրը փորձով հասկցուց որ չէր կրնար վերցնել այնչափ մեծ ծանրութիւն։ Ուստի պէտք էր ընտրութիւն ընել ջուրին եւ ոսկիին միջեւ։ Ծոյէ ոչ եւս վարանեցաւ, եւ իւր թանկագին քարերէն մեծկակ քանակութիւն մը նետեց աւազին վրայ։

«Մեզնէ յետոյ եկողներուն թող մնայ, ըսաւ։ Արդեօք ո՛րչափ պիտի զարմանան հարստութիւն գտնելով այսպիսի տեղ մը։

—Է՛հ, ըսաւ Քէննէտի, եթէ գիտուն ուղեւոր մ'այդ ոսկւոյ կտորակներուն հանդիպի։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿՈՒ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ ԱՌՆՈՒԱԾ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Երեսփոխան Պ. Կոլտընպէրկ, որ վերընտրուած էր Ալզաս-Լոռէնի մէջ, շնորհակալեաց նամակ մը ուղղելով իւր ընտրողաց կ'ըսէ. «Սրտի պարագայից մէջ, հակառակ կառավարութեան կողմէ իւր ընտրողաց վրայ ի գործ դրուած անլուր ճնշման, ինձ յանձնելով ձեր շահուց պաշտպանութեան իրաւունքն երեսփոխանաց ժողովոյ մէջ, ապացուցիք թէ կը հաւանէիք իմ ուղղութեան. Վստահ եղէք թէ երբէք չպիտի թերանամ պարտականութեանցս մէջ. Այս բան դիւրին է ինձ համար, որովհետեւ ձեզ պէս կը սիրեմ մեր գեղեցիկ հայրենիքն ամեն բանէ աւելի և անոր համար պատրաստ եմ ամեն զոհողութեանց, որպէս դուք.»

—Երկու գործաւորներ ձերբակալուեր են Միւլհուզի (Ալզաս-Լոռէն) մէջ, «կեցցէ՛ Ֆրանսա» աղաղակած լինելնուն համար.

—Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Անգլիոյ կողմէ Կալէսի իշխանն և Ռուսիոյ կողմէ՝ Զարին հօրեղբայրը Միշէլ Նիգոլայեվիչ Մեծ-Դուքսը Պերլին պիտի երթան.

—Կայսերական հրամանաւ՝ հետեւեալ կերպիւ որոշուած է Գերմանիոյ կաթոլիկ եպիսկոպոսաց տալիք երդման ձեւն. Եպիսկոպոսը կը խոստանայ հաւատարիմ, հնազանդ և անձնուէր հպատակ լինել Թագաւորին. հսկել որ կղերն եւ իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուող թեմականք յարգանք և հաւատարմութիւն տածեն Թագաւորին նկատմամբ, հայրենասէր լինին և հնազանդ օրինաց. Թոյլ չտալ որ կղերն ուսուցանէ և գործէ հակառակ այս ուղղութեան. բաց աստի, եպիսկոպոսը կը խոստանայ երկրին մէջ կամ երկրէն դուրս չհաստատել ո և է յարաբերութիւն որ կարենայ վտանգել երկրին ապահովութիւնը. Երդման բանաձեւն այսպէս կը վերջանայ. «Կը խոստանամ այս յանձնառութիւնս պահել ջերմապէս, մանաւանդ անոր համար որ առ Պապն և Եկեղեցին տուած խոստմանս մէջ չկայ բան մը որ արգելք լինի հաւատարիմ հնազանդութեան երդման առ Թագաւորն.»

—Փետրուար 21 ին Լիւպէքի մէջ ձերբակալուեր են տասներկու ընկերվարականք. Ֆրիպուրկի մէջ ալ ձերբակալուեր է ընկերվարական թերթի մը խմբագիրը. — Շդուդկարդի մէջ բացուած դատն ընդդէմ ընկերվարականաց, որք արգիլեալ տետրեր տարածած լինելու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուէին, մեծ կարեւորութիւն կ'ստանայ. Կ'երեւի թէ ընկերվարականք ծայրայեղ անիշխանական գրուածքներ ևս գրուած են. Ոստիկանական խուզարկութեան վրայ, բազմաթիւ մարդիկ ձերբակալուեր են.

ԱՆԳԼԻԱ. Փետրուար 25ին վերջացեր է Պ. Տիլլոնի և Իռլանտացի միւս չորս երեսփոխանաց դատն, որք Պետութեան ապահովութեան դէմ դաւաճանած լինելու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուէին. Վեց ժամ խորհրդակցելէ յետոյ, երդուեալ դատաւորք յայտարարեր են թէ չեն կրցած համաձայնիլ իրենց մէջ ո՛չ ի նպաստ և ո՛չ ընդդէմ վճռոյ մը վրայ. Չգիտցուիր թէ կառավարութիւնն ուրիշ երդուեալոց պիտի յանձնէ՞ դատը.

—Անգլիացի կանանց ազատական Դաշնակցութիւնն՝ որ վերջերս հիմնըւեցաւ՝ փետրուար 27ին ընդհանուր ժողով գումարելով ընդ Նախագահութեամբ Տիկին Կլատսդոնի, որոշեր է կանանց ազատական ընկերակցութիւններ հաստատել Մեծին Բրիտանիոյ ամեն ընտրական շրջանակաց մէջ.

—Յիսուն ոստիկանք, հրացաններով և բիրերով զինեալ, փետրուար 26 ին գնացեր են Տինկլի (Իռլանտա) Գլէնպեհիգը գիւղն, իրենց հողերէն վռնտելու համար գիւղացիներ որք վարձք չէին վճարած. Իռլանտացիք կրակ վառեցին բլրակաց կատարին վրայ, եկեղեցւոյ զանգակն հնչեց՝ ծանուցանելու համար ոստիկանաց գալուստն և քիչ ատենէն, երկու հազար գիւղացիք շրջապատեցին ոստիկանները. Երէցը միջամտեց և անոր շնորհիւ կարելի եղաւ կռւոյն առաջքն առնուլ. Վարձակալք հաւանելով յետնեալ վարձքերէն մէկ տարեկանը վճարել, հողատիրոջ ներկայացուցիչն ետ կեցաւ վարձակալները բռնութեամբ իրենց հողէն վռնտելու խորհրդէն.

—ԻՏԱԼԻԱ. Կառավարութիւնը պատուանշաններ շնորհեց այն սպայից և զինուորաց որք քաջութեամբ կռուած էին Սաադիի ճակատամարտին մէջ.

—ՖՐԱՆՍԱ. Լէոն ԺԳ. Պապին ընտրութեան և օծման իններորդ տարեդարձին առթիւ, Ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահը մեծագին նուէր մը պիտի ղրկէ Պապին. Կ'ըսուի թէ Եւրոպիոյ բոլոր վեհապետք, մանաւանդ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ կայսերք և Սպանիոյ թագուհին պիտի հետեւին Պ. Կրէվիի օրինակին.

—ՍՊԱՆԻԱ. Անգլիացիք մտադիր են զօրանոցներ կառուցանել Թէթուանի (Մարոք) մօտ, ձմեան անդ պետեկելու համար Ճիպրալթարի պահապան զօրքը. Մատրիտի լրագիրք կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն այս խնդրոյն վրայ.

—Մ. ՆԱՀԱՆԳՔ. Ֆիլատելֆիայէ կը հեռագրեն առ Թայմզ թէ ուրախ առատ Ուաշինկթընի դիտարանին ձայնագրութեան արձանագիր է թրթռումներ որք կը համապատասխանեն Միջերկրական եղերաց վերջին երկրաշարժին. Ըսել է թէ թրթռմունք փոխանցեր են մէկ ժամու մէջ 500 մղոն արագութեամբ.

—Բոլոնիէ (Իտալիա, Սարտենիա) կը հեռագրուի թէ, Երկրագործական Վարկի Դրամատան սնանկանալուն պատճառաւ, ծանր խռովութիւնք ծագած են քաղաքին մէջ, և բարեկարգութիւն հաստատել ուզող զօրքերը քարերով ընդունուած են ամբոխէն.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիգրանակերտի առաջնորդ Գերձակեան Տէր. Օրիստակէս եպիսկոպոսի եւ Կեսարիոյ առաջնորդ Ռուսճուքլըեան Տէր. Գէորգ Ծ. վարդապետի առաջնորդական պաշտօնները վաւերացնող կայսերական Պերաթներն յանձնուեցան Ազգ. Պատրիարքարանին.

Կեսարիոյ Տէր. առաջնորդը կը պատրաստուի ի մօտոյ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորել.

Մօտ օրերս Բերայի մէջ ներկայացում մը պիտի տրուի ի նպաստ Խասգիւղի Ընթերցասիրաց ընկերութեան, ընդ հովանաւորութեամբ Վսեմ. Նուպարեան էֆէնտիի. Ընթերցասիրաց ընկերութեան նպատակն է «Աղքատ այլ ուշիմ տղայներ պաշտպանել իրենց դպրոցական շրջանին մէջ, ակնեալ Խասգիւղէն.» 1882 ին հաստատուած ձեւամբ հինգ գրաշարաց, մինչեւ ցարդ ուսուցած է աւելի քան 70 պաշտպանեալներ Խասգիւղի եւ Բերայի, որոց չորսն երկու տարիէ ի վեր կը յաճախեն կառավարութեան Քաղաքային, Քաղաքային-բժշկական եւ Աւետարանական վարժարաններն, եւ վեցը կը յաճախեն Ազգ. Կեդրոնական Վարժարան. Ընկերութիւնն իւր պաշտպանելոց դպրոցական բոլոր ծախքերը կը հոգայ, զգեստ, ծախսք, գրական պէտք եւ երկաթուղիի ծախք. պաշտպանելոյ մը հիւանդութեան ատեն՝ խնամել կուտայ զայն եւ կը հոգայ բժշկի, դեղի եւ ուտեստի ծախքերն. Ընկերութեան ամսական հասոյթներն որք կը բաղկանան գլխաւորապէս բաժանորդաց ամսականներէ, չը կրելով բաւել իւր տարեկան ծախուց, Գործադիր ժողովն պէտք զգացեր է ինչպէս ամեն տարի նոյնպէս այս տարի դիմել արտակարգ միջոցի մը, ուստի կը յուսանք որ կրթասէր հասարակութեան շնորհիւ՝ ներկայացումն յաջողութիւն կը գտնէ.

Միացեալ Ընկերութեանց պարահանդիսի կարգադիր յանձնաժողովին գանձապետ Ազարեան Յովսէփ էֆէնտի նամակ մ'ուղղելով առ Լ. Հէրոլտ, կը հերքէ լրագրոյն հրատարակած մէկ տեղեկութիւնն, իբր թէ պարահանդիսի գիշերը յանձնախմբի անդամք սեղան մը տուած են պարահանդիսի յաջողութեան աշխատող տիկնանց.

«Որովհետեւ շատ խօսուեցաւ, կ'ըսէ Ազարեան էֆէնտի իւր նամակին մէջ, բարեգործական պարահանդէսներու Յանձնախմբոց անդամոց վրայ, իբր թէ աղքատ ժողովրդեան դրամն ընթրեաց եւ այլ բաներու կը ծախսեն, հարկ է հերքել այդ անհիմն լուրը.

«Նախ, կը յարէ, պարահանդիսին յաջողութեան որ եւ է կին չէ աշխատած եւ յանձնախումբը միմիայն այրերէ բաղկացած էր, երկրորդ ո՛չ Պ. Ֆօսդէր, նախագահն, եւ ո՛չ ինք գանձապետն, բնաւ տեղեկութիւն չունին այդպիսի ընթրիքի մը վրայ. կրնայ լինիլ որ յանձնախմբի երիտասարդ անդամներէն ոմանք անհատապէս սեղան մը տուած լինին որ բնաւ առնչութիւն չունի պարահանդիսի գործոց հետ.»

ՏԱՐԱԲԱՂԴՆ ՄՈՒՍԱ

Թարգմանեաց յանգլիարէնէ

ՕՐ. ՆՈՒԱՐԴ Ց. ԷՍԱՅԵԱՆ

Էսայեան Յովհաննէս էֆէնտիի դեռահաս դուստրն յանգլիարէնէ թարգմանած է սոյն գողտրիկ ու բարոյալից վէպն, մաքուր և դիւրասահ աշխարհաբառով մը, և ազգային գովելի նախանձախնդրութեամբ մը Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին յատկացուցած է անոր վաճառման հասոյթն. Գիրքը խիստ մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է և կը ծախուի ի գին երեք ղրուշ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Ելմտական նախարար անուանեցաւ Պրուսայի Նախորդ կուսակալ Վսեմ. Զիւհտի փաշա.

Կայս. Անձնական Գանձուն Նախարարութիւնն ըստ առաջնոյն պիտի վարէ Ելմտական Նախորդ Նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա.

Ցուրաճի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին Նախագահ Աշոտ էֆէնտի նոյն պաշտօնով Բրեզրին փոխադրեցաւ և նորա յաջորդեց Իրաւագիտական վարժարանի շրջանաւարտ Մէհմէտ Սաադ էֆէնտի.

Սանիյէ Միւթէմայիզ աստիճան տրուեցաւ Հալէպի Տէֆթէրը Խաքանիի պաշտօնեայ Ալի Րիզա էֆէնտիի.

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ վճռաբեկ և վերաքննիչ ատեանները առաջին օգնական Ալի պէյի.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Զմիւռնիոյ Թաղապետութեան Թարգման Սիմոնեան էֆէնտիի եւ Ռուսճուքի ու Վառնայի երկաթուղւոյ տնօրէն Պ. Շաւէլ Բավլօսի.

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական նախարարի փոփոխման առթիւ Լ. Հէրոլտ հետեւեալ տողերը կը գրէ իւր երէկի խմբագրականաւ.

«Ցակոբ փաշայի պաշտօնավարութիւնը Մալիէին մէջ լի էր սքանչելի տրամադրութիւններով՝ և ծանր աշխատութիւններով՝ դժուար պարագայից մէջ. Երբ Ն. Վսեմութիւն գործոց գլուխ հրաւիրուեցաւ, ելմտական գանձը դրամի պէտք ունէր, և այս պէտքը լրացնելու համար, բանակցութիւնք սկսուած էին Հանրային Պարտուց վարչութեան հետ, որպէս զի երեք միլիոն արժեթուղթք հրապարակ հանուէին 100 ին 5 տոկոսով և 100 ին 2 գլխավճարով, երաշխաւորեալ այնպիսի հասոյթներով որոց գանձումն Պարտուց վարչութեան պիտի յանձնուէր. Ցակոբ փաշա նպաստաւոր չերեւցաւ սոյն գործողութեան. Ն. Վսեմութիւն բնաւ տրամադիր չէր Հանրային Պարտուց խորհրդոյն վարչական սահմանն ընդլայնելու և կը կարծէր թէ կը յաջողի աւելի նպաստաւոր պայմաններով կնքել այն փոխառութիւնն որում պէտք ունէր պետական Գանձը. Հետեւաբար երբ միլիոն արժեթղթոց հրապարակ հանման համար սկսուած բանակցութիւնք դադրեցան, այլ կ'երեւի թէ Ցակոբ փաշա չյաջողեցաւ նոր փոխառութիւն մը կնքելու մասին իւր ունեցած խորհրդոց մէջ. Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ Օսմ. Կայս. Գանձքան շատ քիչ ոյժ տուաւ այդ խորհրդոյն և թէ պատերազմի երկիւղը ջլատած էին ելմտական և դրամական հրապարակաց գործողութիւնները. Մինչ նոյն ժամանակ Մաւզերի հրացանաց գնման պայմանագիրն եւ պատերազմական այլ պիտոյք կը պահանջէին այնպիսի ծախքեր զորս Մալիէն անկարող էր վճարելու. Երբ դրամի խնդիրն այսպիսի տագնապալի կացութեան մը մէջ կը գտնուէր, Ցակոբ փաշա իւր պաշտօնատան մէջ կ'իրագործէր գերազանցապէս օգտակար բազում բարենորոգումներ.

«Հաւանական է որ վարչական որ և է բարւոքում հաճոյ երեւի պաշտօնական շրջանակաց եւ անոնք զորս Ցակոբ փաշա սկսած էր ներմուծել, այնքան օգտակար էին Կայսրութեան ընդհանուր շահուց, որ չէին կրնար ընդունելի լինել պաշտօնատարներուն. Ասոր հետեւանքն այն եղաւ որ Ելմտական Նախորդ Նախարարը դժուարին կացութեան մը մէջ գտնըւեցաւ. Ճշդիւ չենք գիտեր թէ ի՛նչ վիճակի մէջ են մինչեւ վերջին օրերս կատարուած բանակցութիւնք ի մասին մաքսատան հասոյթներով երաշխաւորելի 6½ միլիոն ոսկւոյ արժեթղթոց տասներկու միլիոնի բարձրացման, սակայն այս առաջարկը սպառնակող Մազպաթա մը կիւրակէ օրը կայս. պալատ ղրկուեցաւ եւ ըստ ամենայն հաւանականութեան, այդ եղած լինելու է պատճառաւ Զիւհտի փաշայի անուանման. Ելմտական Նորընտիր Նախարարը լաւ կը ճանչնայ այն ճիւղը զոր վարելու կոչուած է եւ վարժ է անոր աւանդութեանց. Յուսալի է որ Ն. Վսեմութիւն գործոց գլուխ վերադառնալով տրամադիր լինի խզել յոռեգոյն աւանդութիւններն եւ գործադրել արդէն սկսուած բարենորոգումներն.»

ՌԻԶԱ ՊԷՅ

Պուլկարիոյ օսմանեան արտասովոր պատուիրակ Րիզա պէյ հեռագիր մը ուղղելով առ Բ. Դուռն, ծանուցած է թէ մեծ պատուով ընդունուեր է ի Սոֆիա և թէ Կ. Պոլսէն մեկնելէն քսան եօթ ժամուան մէջ Սոֆիա ժամներ է. Սոֆիայի չորս ժամ մնացած կայարանի մը մէջ զՐիզա պէյ դիմաւորեր են Պ. Կրեքով և այլ կուսակցութեանց պետեր.

Ըստ տեղեկութեանց Հավասի, Րիզա պէյ երեք պուլկար Խնամակալութեան հետ բանակցութեան սկսեր է.

— Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ մեծ Սոպրանիէն ի նիստ պիտի գումարի մարտ ամսոյ մէջ, հաւանաբար Խնամակալութեան պաշտօնը վերահաստատելու համար, սակայն դժուար պիտի լինի նոյն իշխանի ընտրութեան ձեռնարկել, եթէ Ռուսիա պաշտօնապէս ցոյց չտայ իւր ընտրելին. (Մանչէսդր)

ՍԻԼԻՍԴՐԸ

Թէև Թարիք ծանուցած էր երէկ թէ Սիլիսդրէի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուած է, սակայն նոյն թերթը մայրաքաղաքս հասած նորագոյն հեռագրերէ կը տեղեկանայ այսօր թէ շփոթութիւնք կը շարունակեն տակաւին.

Մանչէսդր կ'ըսէ թէ Սիլիսդրէի պահապան զօրքերն են որք ապստամբած են Խնամակալութեան դէմ. Ամեն կողմէ զօրք ղրկուած է խռովութեանց առաջքն առնլու համար. Փետր. 16 ին և 17 ին Ռուսճուքի մէջ գտնուած բոլոր կառքերը գրաւուեր են քաղաքին զօրքերը Սիլիսդրէ փոխադրելու համար.

ՑՈՒՆԱՑ ՆԱԽԿԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ

Ցունաց նախկին Պատրիարք Տ. Եոաքիմ Գ. որ, ինչպէս կը յիշուի, կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն ստացած էր Երուսաղէմ ուղեւորելու, երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Լոյտի Տօֆըն շոգենաւով.

Տ. Եոաքիմ Գ. չորեքշաբթի օրը կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանին առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշային ներկայացաւ և խնդրեց Ն. Վսեմութենէն իւր շնորհակալիքն ու բարեմաղթութիւնները մատուցանել յառաջ կայսերական գահոյից. Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Սիւրէյա փաշայի միջոցաւ գոհունակութիւն յայտնել և միանգամայն, բաց ի 15,000 ղրուշէն զոր շնորհած էր Տ. Եոաքիմ Գ. ի ճանապարհի ծախուց համար, 20,000 ղրուշի գումար մ'ալ շնորհել Ն. Սրբազնութեան. Նախկին Պատրիարքը կայսերական հրամանաւ յատուկ պատուով առաջնորդուեցաւ Եըլտըզի պալատէն մինչեւ Տօլմա-Պաղչէ.

Տ. Եոաքիմ Գ. անտի Նաւակ Նստելով, առանց հետեւորդի, ուղղակի Ֆէների Պատրիարքարանը գնաց իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու նորընտիր Պատրիարքին. Տ. Դիոնէսիոս Ե. յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ նախկին Պատրիարքին որ ապա եկեղեցի իջնելով աղօթեց և մեկնեցաւ խուռն և երկիւղած բազմութեան մը միջէն որք մինչեւ ծովեզրն ընկերացան Ն. Սրբազնութեան.

Երէկ առաւօտ ևս Տ. Դիոնէսիոս Ե. ընկերակցութեամբ մեծ Լոգոթէթ Արիսթարքի պէյին, Պատրիարքարանի գործակատարին և քանի մ'եկեղեցականաց, Լոյտի շոգենաւ երթալով այցելութիւն տուաւ Նախկին Պատրիարքին և բարի ճամբորդութիւն մաղթեց նմա.

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Անգլիական արտասովոր պատուիրակ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ երէկ Բ. Դուռը գնաց և 3 ժամու չափ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ. Սոյն տեսակցութեան ներկայ էր Նաեւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն.

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին Նախագահութեամբ և Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահին, Ներքին, Արտաքին, Դատական ու Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարաց անդամակցութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ. Խորհրդակցութիւնք տեւեցին մինչեւ երեկոյեան ժամ կէս.

—Պ. Պ. Վիւլքովիչ և Ստոյլօֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ Նախարարին հետ.

Բերա հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական դեսպանուհի Տիկին Նէլիտօֆ Եգիպտոսէն մեկներ է դէպ ի Պաղեստին.

—Վատիկանի արտաքին գործոց Նախարար Եագոպինի կարտինալին մեռնելէն առաջ ստորագրած վերջին գիրն է եղեր շնորհակալեաց նամակ մը զոր ուղղած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նուիրեալ պատուանշանին համար.

—Պաղտատի ողողմանց վրայ առնուած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, ջուրերն ողողած են Պաղտատի մէջ Մեծ Իմամի դամբարանին շուրջը գտնուած հարիւրի չափ տուներ. Ժողովուրդն ահ ու սարսափի մէջ մնացեր է տեսնելով ջուրերու բարձրանալն, սակայն յանկարծ ջուրերն սկսեր են քաշուիլ և ո և է վնաս չեն պատճառեր.

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Պրուսայի Նախորդ Տէֆթէրտար Նամըգ էֆէնտի որ Ելմտական Նախարարութեան հաշուակալ անուանուած է. Ինչպէս յայտնի է, հաշուակալութեան պաշտօնին հետ միացած է հասութից և ծախուց տնօրէնութեան պաշտօնն.

— Ցունաց Նորընտիր Պատրիարքն այս չորեքշաբթի օր առաջին անգամ Նախագահեց Սինոդի և Խառն Ժողովոյ Նիստին. Օրակարգի գլխաւոր խնդիրն էր Խառն Ժողովոյ անդամի մ'ընտրութիւնն Քօսթաքի փաշայի տեղ. Ընտրելիք էին Պ. Պ. Քրիսիտէս, Քազանովա, Արթէմիատէս և Նորկիատէս. Առաջին քուէարկութեամբ Պ. Քազանովա ստացաւ 10 քուէ, Պ. Քրիսիտէս 9 և Պ. Նորկիատէս 4 քուէ. Ո՛չ ոք բացարձակ առաւելութիւն ստացած լինելով, համեմատական քուէարկութիւն կատարուեցաւ առաջին երկու անուանց վրայ որք ստացան 10ական քուէ. Երրորդ քուէարկութիւն մ'ալ նոյն արդիւնքը տուած լինելով, Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքը կնճիռը լուծեց իւր քուէն տալով Պ. Քազանովայի որ հետեւաբար ընտրուեցաւ անդամ Խառն Ժողովոյ.

— Երէկ առաւօտ Բանկալթիի Ս. Էսբրի եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր աղօթք կատարուեցան Լէոն ԺԳ Պապին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ.

—Դամասկոսէն կը գրեն թէ Իտալիոյ դահժառանգ իշխանն, որ Երուսաղէմ կը գտնուի, վերադարձին յիշեալ քաղաքը պիտի այցելէ և հիւր պիտի լինի Մէքքէի ուխտաւորաց կարաւանին պետ Սալիհ փաշայի. Այս ընդունելութեան պատրաստութիւնք կը տեսնուին Դամասկոսի մէջ.

—Զինուորական Հանդերձարանի Նախորդ տնօրէն Հազարապետ Իսմայիլ պէյ 700,000 ղրուշի չափ շահ մը արտադրած էր Սպարապետութեան գանձուն, որով ի վարձատրութիւն իւր այս ծառայութեան տեղակալ գնդապետի աստիճանի բարձրացաւ և Սպարապետի Դրան զինուորական պիտոյից ընդհանուր վարչութեան երկրորդ ճիւղի դեր-տնօրէն անուանեցաւ.

—Միւշիր Րէսուֆ փաշա, որ Հալէպ կը գտնուի, իւր խնդրանաց համաձայն հանգստեան թոշակ պիտի ստանայ, ըստ որոշման Սպարապետութեան.

—Ոստիկանութիւնն երէկ Զմիւռնիա, Պէրութ եւ Իսկէնտէրուն աքսորեց քանի մը չարագործներ.

—Զինուորական այն յանձնաժողովն որ Հունգարիա կը գտնուէր կայս. կառավարութեան հաշւոյն գնուելիք ձիերը քննելու համար, իւր պաշտօնն աւարտած լինելով Սպարապետութեան հրամանաւ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ.

—Կէրէտէի Նայիպ անուանեցաւ Ապտուլ-Լաթիֆ էֆէնտի.

—Ռոպէրթ Յովհաննէս աղա անուն անձը չորեքշաբթի օր յանկարծամահ եղաւ.

Նոյն օրը Խասգիւղի մէջ ևս կին մը յանկարծամահ եղաւ.

—Սթամպուլ՝ Նաւահանգստի վերատեսչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ կամուրջի պաշտօնէից անճահ վարմանց վրայ, պատմելով թէ առջի օրը աղքատ կին մը որ գրպանը 10 փարայ չունէր անցագինը վճարելու համար, ապտակուեր է այդ պաշտօնէից միոյն կողմէ որ տմարդաբար խեղճ կնոջ մէկ ակռան ալ կոտրեր է.

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Օսմ. Հանրային Պարտուց Միացեալ և Արձանագրեալ արժեթղթոց տէրերուն թէ, Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան ղեկոյցին համեմատ, կէս առ հարիւր (½ %) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց արժեթղթոց անուանական արժէքին վրայ. Առ այս պէտք է, յառաջիկայ մարտ 1/13 էն սկսեալ, իրենց արձանագրեալ արժեթղթոց թիւ 13 և միացեալ արժեթղթոց թիւ 7 կտրոնները տանին Օսմ. Կայս. Դանքային Գալաթիոյ դրասենեակն, Թառաքճըլար փողոց, ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի, առաւօտեան ժամ 10 էն 2 (Ր. Ե.). Վերոյիշեալ կտրոններու փոխարէն, պատուիրագիր մը պիտի ստանան որով 10 օր յետոյ իրաւունք պիտի ունենան գանձելու իրենց ինկած տոկոսը.

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Վաղը գիշեր դիմակաւոր և անդիմակ Պարահանդէս մը պիտի տրուի Բերա, Թէփէ-Պաշիի Թաղապետական Թատրոնին մէջ, ի նպաստ Պալատու Իսրայելեան հիւանդանոցին. Սպանիական դեսպան Պ. Կիլերմօ Քրէսբօ իւր հովանաւորութեան ներքեւ առած է սոյն պարահանդէսն որոյ կանոնաւորութեան ու յաջողութեան համար յատուկ մասնախումբ մը կազմուած է ընդ նախագահութեամբ Տր. Էլիաս փաշայի.—Մտից տոմսի գինն է մէկ օսմ. ոսկի.

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԻ

Ցօրինեաց

ՆՇԱՆ ՎԱՐԴ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Նախնական կրթութեան յատկացեալ բարոյականի սոյնօրինակ դասագիրք մը առաջին անգամ ըլլալով ի լոյս կ'ընծայուի, մեծ խնամով և բոլորովին գործնական ծրագրով պատրաստուած. Իւր համառօտութեամբն հանդերձ, կը բովանդակէ ընկերային և անհատական պարտուց բոլոր սկզբունքներն, որոց ուսումը կրնայ յոյժ օգտակար ըլլալ դեռափթիթ հայ մանկանց բարոյական զարգացման. Մասնաւորապէս բարոյագէտ և մանկավարժ դաստիարակաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի սոյն Նորատիպ դասագրոյն կարեւորութեան վրայ.

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, ի գին 5 դահեկան. Կեդրոնատեղին է Գաւաֆեան գրատուն, Զաքմաքճըլար փողոց, Թիւ 26. 8—20

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԲԱՑՈՒՄ ՆՈՐ ՌԱՅԽՍԴԱԿԻՆ

Պերլին, 3 մարտ

Գերմանական նոր խորհրդարանն բացուեցաւ այսօր. Կայսեր ճառը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը կը ջանայ միշտ խաղաղութիւն պահպանել բոլոր տէրութեանց հետ և մանաւանդ դրացի տէրութեանց հետ.—կը յայտարարէ թէ այս խաղաղասիրական ուղղութիւն ապահովապէս առաջ պիտի տարուի եթէ նոր Խորհրդարանը ցոյց տայ թէ Գերմանիա որոշած է իւր բոլոր ոյժերը գործածել՝ յետս մղելու համար ամեն յարձակում և այս կերպիւ պիտի փարատէ Նախորդ Խորհրդարանին վճռաբանութեանց ներշնչած կասկածները.

ՌՈՒՍՕ-ԱՖՂԱՆԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Լոնտոն, 3 մարտ

Գապուլէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Աֆղանիստանի էմիրը, Ռուսաց կողմէ յարձակումէ վախնալով, յայտարարութիւն մը հաներ է հրաւիրելով Աֆղանները որ պատերազմի պատրաստուին. 10 էն 18 տարեկան պատանեաց համար ամենօրեայ մարզանքներ հրամայուած են, 18 տարեկանէն վեր, բանակին մէջ պիտի մտնեն.

ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուքրէշ, 3 մարտ

Սիլիսդրէի պահապան զօրաց մէջ խնամակալութեան կառավարութեան դէմ ծագած ապստամբական շարժումը զսպուեցաւ.

ՆՈՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Հռոմ, 3 մարտ

Անցեալ գիշեր երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է ի Րէճճիօ-տի-Գալապրիա.

Իսմայիլիա, 2 մարտ

Փետրուար 21 էն մինչեւ 28 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 66 և տասնօրեայ հասոյթը 1,310,000 ֆրանք.

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԻԹԸՐ

Լոնտոն, 1 մարտ.

Հակառակ Բարիզի Լէվէնըման լրագրին տեղեկութեանց թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ բանակցութիւնք յառաջ կը տարուին համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար ի մասին եգիպտական շահուց, Ռուդէր կ'իմանայ թէ այդ տեսակ բանակցութիւնք չեն կրնար տեղի ունենալ մինչեւ որ Անգլիա չյայտնէ իւր առաջարկներ, որք ամբողջովին կախումն ունին Սըր Տ. Ուոլֆի յաջողութենէն առկախ բանակցութեանց մէջ զորս յառաջ կը տանի ի Կ. Պոլիս, Բ. Դրան հետ վերջնապէս համաձայնելու համար եգիպտական խնդրոյն վրայ.

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՆՔԱ

Լոնտոն, 3 Մարտ

Անգլիոյ Դանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պահեստ մետաղադրամ—յաւելում—անգլ. ոսկի	204,000
Փոխանակագիրք և այլ թուղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի	2,224,000
Դանքնոթք ի պահեստի—նուազում—անգլ. ոսկի	208,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	50 ⅛ %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 20 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան	
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ն.) Սէրի Գ. Կ.		15	.
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	15	5
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15	2
Բարձրագոյն գին	»	15	2
Նուազագոյն »	»	15	1
Կէս օրին	»	15	1

ԻՒԹԻԳՐԱՏԸ ՏԱՒԽԻԼ

Երէկ երեկոյ (Գ. Կ.)			40	36
Այս առաւօտ » »			40	25
Կէս օր » »			40	22
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա	Սէրի	21	20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ	»	13	25
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ	» Գ.	15	2

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	79
Այս առտու բացուեցաւ Գ. Կ.	79
Կէս օրին	79

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ըօսիէթէ ճէնէրալ	Գ. Կ.	Անգլ. Լր.	3	8
Քրէտի ճէնէրալ	Գ. Կ.	Օսմ. »	6	
Պոնք տը Գօնս		» »	5	25
Սօս. Շանժ է վալէօր		» »	3	17
Թրամուէյ		» »	280	
Րումէլի երկաթուղի		Ֆր.	32	50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—	
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		»	72	

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100	
20 Ֆրանքնոց	»	88	
Անգլիական ոսկի	»	111	4
Բօլ Իմբէրիալ	»	90	25
Քրիմիզ	»	51	20
Ռուսալի թղթադրամ	»	9	95
» արծաթ	»	78	20
Ֆիօրին	»	—	—
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107	37
Վէզնոց	»	102	20
Հինգնոց	»	102	20
Մէճիտիյէ	»	99	
Բաշֆիէ	»	21	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 3 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ	
Անգլ. քոնսոլիտէ	100 7/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 3/8
» » » գոցուեցաւ	13 1/2
» » » Ա.	21
» » » Բ.	13 3/8
Օ » » Գ.	13 1/2
Օթոման 1871	69 1/2
Փոխառութիւն 1877	80 1/2
Պանք Օթոման	9 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873	92 3/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	71 1/4
» առանձն. (բրիվիլեժիէ)	94 3/4
Տայրա Սանիէ	68 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	91 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարլինի վրայ	— —
Վիէննա, 3 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128 45
Օսմանեան երկաթուղի	15 50
Բարիզ, 3 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 57 1/2
» » 3 %	80 5
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 65
» » » գոցուեցաւ	13 70
» » » Բ.	13 80
» » » Գ.	13 60
Օսմանեան երկաթուղի	31 37 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	488 75
Գրէտի Լիոնէ	545
» Ֆոնսիէ	1357 50
Բանքնեոտոն Լիոնի	1240
Սուէզի Ջրանցք	1978 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	99
Իտալական Ռանթ	95 90
Եգիպտական միացեալ	363 75
Սպանիական (արտաքին)	64 3/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	348 75
5 % Հէլլենական	305
Ջէք Լոնտրայի վրայ	25 40

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 3 Մարտ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	13 55
Եգիպտական	362 50

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Սահմանեալ ի Խառն Ժողովոյ
Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան

Յօդուած 1.— Ազգային Ընկերութիւնք գոյութիւն կ'առնան Ազգային Սահմանադրութեամբ գծեալ և ի վաղուց անտի Կայսերական Հրովարտակներով Ազգին տուեալ առանձնաշնորհմանց սահմանին մէջ։

Սոյն Ընկերութեանց նպատակը պարտի լինել ի Կ. Պոլիս և ի գաւառս՝ ըստ օրինի Ազգային Վարչութեանց պատկանեալ և նոցա իրաւասութեան ներքեւ գտնուող բարեպաշտական և կրթական գործոց օժանդակել. այն է՝ կրթել Ազգին մանկտին ի կրօնս և ի բարի վարս, տալ նոցա այն գիտելիք, որոց կը կարօտին ըստ տեղւոյն հանգամանաց իրենց բարոյական և նիւթական զարգացման համար։ Նոյնպէս և խնամել որբերն, հիւանդներն ու կարօտեալներն։ Այս նպատակներէն դուրս որ և է օժանդակ Ընկերութիւն չվաւերանար յԱզգային Վարչութենէ։

Յօդ. 2.— Ընկերութեան մը հիմնադիրք պարտին բաղկանալ առ նուազն տասն անդամներէ, որք պէտք է լինին վստահելի, և ազգային և քաղաքային ամեն դատապարտութենէ զերծ։ Եթէ հիմնադիրք ի Կ. Պոլիս են, պարտին գրաւոր կերպիւ դիմել առ Ս. Պատրիարքն Հայոց, և եթէ գաւառաց մէջ են, առ վիճակաւոր Առաջնորդն, նոցա քննութեան և վաւերացման ենթարկելով իրենց հիմնագիրը։ Սոյն հիմնագիր պարտի պարունակել՝ բացորոշ կերպիւ՝ Ընկերութեան առաջադրեալ նպատակը, գործառնութեան եղանակը, միջոցները, բաժնեգինն և այլ հասութից աղբիւրներն, որք սկզբամբ համաձայն պէտք է գտնուին պետական և ազգային օրինաց։

Յօդ. 3.— Ս. Պատրիարքն Հայոց, Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովոյ պաշտօնական վաւերացումէն զկնի, կը հաստատէ Ընկերութիւնն օրհնութեան յատուկ կոնդակաւ։ Առանց այս պաշտօնական հաստատութեան որ և է Ընկերութիւն անվաւեր է։ Այս գործողութիւն կը կատարուի գաւառաց մէջ վիճակաւոր Առաջնորդաց միջոցաւ, օրինաց պահանջած սահմանին մէջ և կը հաղորդուի անյապաղ Կեդրոնին։

Յօդ. 4.— Գաւառաց մէջ կազմուած Ընկերութիւնք եթէ Կ. Պոլսոյ մէջ եւս ճիւղ մ'ունենալ ուզեն, պարտաւոր են այս մասին կանխապէս Կեդրոնին հաւանութիւնն և արտօնութիւնն ստանալ ի ձեռն Առաջնորդաց։

Յօդ. 5.—Ընկերութիւնք երկու Ժողով միայն պարտին ունենալ, այն է Հիմնադիր Ժողով մ'և Տնօրէն Խորհուրդ մը։

Հիմնադիր Ժողովը կը բաղկանայ Ընկերութեան բաժանորդ անդամներէն որք կ'ընտրեն Տնօրէն Խորհուրդն, Ընկերութեան գործերը վարելու համար։

Ազգային և ոչ մի Ընկերութեան ներելի չէ սոյն հիմնական կանոններէն տարբեր կազմակերպութիւն տալ իւր ներքին մատակարարութեան, և տարբեր անուններով անուանել իւր ժողովներն։

Յօդ. 6.—Ընկերութիւնք պարտաւոր են ունենալ անհրաժեշտաբար, մի ատենագրութեան տումար, յորում կ'արձանագրուին ժողովոց որոշմունքն, և մի հաշուի տումար, յորում կը նշանակուին բոլոր ելմտական գործողութիւնք առանց բացառութեան։ Այս երկու տումարք դրոշմեալ և թուագրեալ պարտին լինել ի Կ. Պոլիս Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ և ի գաւառս Առաջնորդարանաց կողմէ և բաց պիտի լինին միշտ։

Յօդ. 7.—Ամեն Ընկերութիւն պարտաւոր է տարին մի անգամ իւր գործոց համարատուութիւնն յատուկ տեղեկագրով մը ներկայելու առ Ազգային Վարչութիւն։ Սոյն տեղեկագրոյն պէտք է կցուի նաև Ընկերութեան ելեւմտից հաշուեցոյցն, որ յետ քննութեան և վաւերացման՝ հրատարակութեան կը տրուի տեղւոյն լրագրաց գոնէ միոյն մէջ։

Յօդ. 8.—Ազգային Ընկերութեանց հիմնադիր Ժողովք իրենց կանոնագրին արտօնած եղանակաւ և նշանակած պարագայից մէջ միայն կրնան ընդհանուր նիստ գումարել։

Յօդ. 9.— Ընկերութեանց Ժողովներուն մէջ՝ իրենց նպատակին ուղղակի վերաբերութիւն չունեցող խնդրոց վրայ վիճաբանութիւնք բացարձակապէս արգիլեալ են։

Յօդ. 10.—Եթէ Ընկերութեան մը դրամագլուխն հարիւր ոսկւոյ հասնի, Ընկերութիւնը պարտաւոր է դրամապահ մ'ընտրել ազգային ծանօթ դրամատէրներէ, և զայս հարկ է նախապէս հաղորդել տեղւոյն Ազգ. Վարչութեան ի վաւերացումն։ Սոյն դրամապահն Ընկերութեան կանոնաց համաձայն գործակցելու պարտաւոր լինելով հանդերձ՝ մասնաւոր հոգատարութիւն պարտի ունենալ ի մասին պահպանման Ընկերութեան դրամոց և արժէթղթոց։

Յօդ. 11.— Իւրաքանչիւր Ընկերութիւն իւր տարեկան հասութից մինչև %ին 10ը կրնայ յատկացնել պահեստի դրամոց, որ պիտի արդիւնաւորի Ընկերութեան բարեգործական նպատակին յարատեւութիւնն ապահովելու համար։

Յօդ. 12. — Եթէ Ընկերութիւն մը կալուած գնել եւ վաճառել ուզէ, կը պարտաւորի նախապէս ստանալ Ազգային Վարչութեան հաւանութիւնն։

Ընկերութեանց կալուածք պէտք է դառնան այն հաստատութեանց միոյն վրայ, որ ի վաղուց հետէ յանուն իւր կալուած գնելու արտօնեալ է։

Յօդ. 13. — Ազգային Վարչութիւնն՝ ի պահանջել հարկին՝ տեսուչներ կը կարգէ Ընկերութեանց գործերուն վրայ տեղեկութիւն ստանալու։

Յօդ. 14. — Անվաւեր Ընկերութիւնք եւ կամ օրինաց համաձայն չվարուող ընկերութիւնք անմիջապէս կը լուծուին օրինական միջոցներով։

Նոյնպէս Ընկերութիւն մը, որոյ անդամոց թիւը տասնէն պակաս մնայ, լուծեալ կը համարուի։

Խափանեալ կամ լուծեալ Ընկերութեանց գոյքն եւ ստացուածքն կը գրաւուին յԱզգային Վարչութենէ, զոր Ընկերութեան նպատակին համեմատ ուրիշ բարեգործական կամ կրթական պիտոյից կը յատկացնէ։

Յօդ. 15. — Ոչ մի Ընկերութիւն իրաւունք կրնայ ունենալ ի Պոլիս եւ ի գաւառս դպրոց մը կամ որ և է բարեգործական հաստատութիւն մը հիմնելու և կամ արդէն գոյութիւն ունեցող Ազգային հաստատութեանց նպաստելու նպատակաւ նոցա մատակարարութեան միջամտելու, առանց կանխապէս Ազգային Վարչութեան հաւանութիւնն ստանալու։

Յօդ. 16.—Ազգային Ընկերութեանց ձեռօք բացուած վարժարանք և ամէն կարգի բարեգործական հաստատութիւնք ենթակայ կը մնան ըստ ամենայնի Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ և Ազգային օրինական տրամադրութեանց։

Յօդ. 17.—Ընկերութիւն մը որ և է Թաղի մէջ հանգանակութիւն ընելու կամ պնակ շրջաբերելու համար պարտաւոր է նախապէս Թաղին Խորհրդոյն հաւանութիւնն ստանալ, նոյնպէս և յանուն ո և է Ընկերութեան գանձանակի շրջագայումը պէտք է արտօնեալ լինի յԱզգային Վարչութենէ։

Յօդ. 18.—Թաղերու մէջ Թաղ. Խորհրդոց իրաւասութեան ներքեւ կազմեալ մասնաւոր Ընկերութիւնք իրենց օրինական վաւերացումը կ'ընդունին Թաղ. Խորհրդոց խողովակաւ և համարատու կը լինին ուղղակի առ Թաղ. Խորհուրդն տեղւոյն, որ իւր ընդհանուր համարատուութեամբը պատասխանատու կը մնայ առաջի Կեդր. Վարչութեան։

Յօդ. 19.—Ներկայ կազմական կանոնագրին հաստատութենէն առաջ որչափ Ընկերութիւնք որ կան վաւերացեալ կամ անվաւեր, պարտաւոր են մինչև երեք ամիս իրենց հիմնագիրներն ու կանոնագրերն Ազգ. Վարչութեանց ներկայել ի բարեփոխումն և ի վաւերացումն, վերոնշանակեալ հիմանց և տրամադրութեանց համաձայն։ Եթէ Ընկերութիւն մը այս օրինական պարտականութիւնը չկատարէ, թէև ի վաղուց վաւերացեալ իսկ լինի, դարձեալ անվաւեր պիտի հրատարակուի, և Ազգ. Վարչութիւնք իրաւունք պիտի ունենան նոցա նկատմամբ օրինաց տրամադրութիւններն ի գործ դնելու։

Յօդ. 20.— Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ աւանդութեանց հակառակ հանդէսներն արգիլեալ են։ Իսկ դպրոցական հանդէսք պէտք է նախապէս արտօնեալ լինին ձեռնհաս իշխանութենէ։

Յօդ. 21.— Այն Ընկերութիւնք, որք սոյն կազմական կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն կը կազմուին և կը գործեն, իրաւունք կ'ստանան Ազգ. Վարչութեան պաշտպանութիւնն և քաջալերութիւնը վայելելու։

Սահմանեալ ի Խառն Ժողովոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան

Ատենապետ Կրօն. Ժողովոյ
Մ. Ե. ԽՐԻՄԵԱՆ
Ատենապետ Քաղ. Ժողովոյ
Յ. Կ. ՆՈՒՐԵԱՆ
ՀՐԱՄԱՅԵԱԼ Ի ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

16 Յունուար 1887
Ի Պատրիարքարանի Հայոց

ԱՄՈՒՍՆՈՅՆ ՈՃԻՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Դեռ գարուն չէր անցած՝ զով զով հովեր կը շոյէին ևրեսանց քնքոյշ թարթիչները բնութեան երես. կապոյտ և ուրախ հոգիներ նոր զուարթութիւն կ'զգենուին, տառապեալ սրտեր իսկ չէին կարող ապերախտ գտնուիլ բաղձալի գարնան մը հրճուանաց օրերու դէմ, սակայն Սրբուհի բոլորովին անտարբեր էր այլ եւս սոյն փարթամ շնորհաց։ Կարծես ձմեռն չունէր զօրութիւն, ամրան հրատապ արեւոյն սաստկութիւն ոչինչ էր, աշնան և գեղեցիկ եղանակի զովացուցիչ օդերն անզգալի իւր սրտին մէջ։

Կէս օր անցած էր երեք ժամ, պայծառ օր մը երբ յեղակարծ սխրանաց դանդաղկին դանդիւնը վախճանելի ախրամախիթ լուրն գուժեց.— Քանի՜ յողդողդ է մարդկային սիրտ, ո՞ր են այլ եւս հրճուանք, վառ նշոյլներն որ վայր մ'յառաջ մէն մի դիմաց վրայ կը շողային —. . . Երկրին ժողովուրդն համայն կ'ողբայր մէկ աչուին սրտաճմլիկ մահուան մը վերայ, միւսոյն կ'արհամարհէր անագորոյն և անողորմ եղեռնագործ մը. . . . .

Մեծ պալատոյ վրայ հայոց առանց դրօշներ, պատուհաններ, տանիքներ բազմախուռն գլուխներով ալէկոծեալ էին։ Ամէնն արտասուալից, ամէն հեծեծող։ Բիւր սփոփանքներու ճիչեր հառաչանաց շոգւոյ հետ յերկինս կը բարձրանային։ Փողոցներն խիտ առ խիտ ամէն ազգէ, և երկու հակառակ խոհութիւն միայն կը շրջէր հանուր, ափսոսալ և անիծել։

Երեւցաւ դագաղն. կենդանի ուխին մը էր մէջը ի յաւերժական քուն ննջող, տառապանքներու հրեշտակային գեղեցկութեամբ և այն ինչ երկու ամսեայ հարս։ Ո՞ր իրաւունք կը զօրեն կորել արտասուաց հեղեղապատ կոծականներ . . . Յուղարկաւորք հազիւ հասած ննջեցելոյն տան առջեւ հասաւ կառավարութեան կողմէ հրաման մի չընել վախճանեալն նոյն օրն ի հող։ Ահա մի նոր յուզում եւս պատեց լիովին տրտմալից սրտեր։

* * *

Սրբուհի խոնարհ ընտանեաց մի դստերն, հասակաւ իւր քոյրերու միջինն, այլ ամեն ընտիր, գովելի մանաւանդ վայելչի յատկութեամբք առաջինն։ Արեւելեան սեւ ծոցին պոչիկ մը, նորա կամարաձեւ սեւ յօնքերու ներքեւ ճահանչող և սրտից խորը թափանցող աչերն պսպղուն կուսային մը, հոգւոյ անբծութիւն և վսեմութիւն սրտի, համեստութեան լուսափիւռ կանթեղ։ Ծաղկանց եղանակին անփոթ էր, միշտ նորա դիմաց ազնուականութիւնն և ծիրանեգարդ բոսորն անմեղ չփարենալ օրինակելուն։ Սրբուհի բոլորովին անփոյթ իւր գեղեցկութեան վրայ հոգ տանելու և հեռի արդէ ալէնալ տիկնանց սին և ցնորամիտ փառքերէ, միմիայն ծարաւի ուսման, մանաւանդ աշխարհագրական ուսմանց կ'անցնէր ժամերն, անհասանելիութեան վրայ շատ խնդիրներ կ'առարկէր և կը վիճէր իւր ընկերուհեաց հետ՝ որք յոյժ կը նախանձէին տեսնելով նորա ի բնէ փայլուն տաղանդն։ Սրբուհի քիչերուն հետ կը տեսնուէր ի զուր չվատնելու համար ոսկի ժամերն, ուր կ'օգտուէր, հոն կը վազէր միշտ պատրաստութեան շրջանակին մէջ։

Տասնեօթ տարին նոր լրացուցած էր երբ նշանուեցաւ գործունեայ երիտասարդի մը հետ, յոյժ յարմար գեղազէմ օրիորդին առաջի ակնարկով . . . հասակն վայելուչ, դէմքն առնական սիրունութիւն, խօսելն գրաւիչ։

* * *

Երեք ամիս անցաւ և երբ երկու կողմէ պատրաստութիւնք լրացան, շաբաթ օր մը հոծ բազմութիւն մի գումարուեցաւ աղջկան տանը հարսանեաց հանդէսին կատարելու։ Օրիորդ Սրբուհիի ընկերուհիք անդ խմբուած էին անշուշտ տատաս ստանալու համար. չմոռնանք ըսել թէ գաւառաց մէջ միայն հարսանեաց հանդէսն մը օգուտ քաղելով երկու սեռի յաճախականեալ սրտեր կրնան իրենց սրտի հուրը բացայայտել եւ քաղցր մխիթարութիւն մը գտնել սոյն տեսակցութեամբ, ինչ որ մայրաքաղաքին մէջ առօրեայ տեղի կ'ունենայ երեկոյթներու, խնճոյքներու, պարահանդէսներու, նուագահանդէսներու մէջ, առանձնաշնորհում մը զոր կը վայելէ մայրաքաղաք մը քան գաւառն։ Ձայնին ըստ կարգի կանուխ վերջ տուաւ, փեսուն գի ոմն մը գործելու չափ ծանր է երիտասարդուհեաց եւ երիտասարդաց համբերութիւնն հատցնել սպասն ուշացնելով, իսկ այս անձուպարանք գաւ կը պատճառէ անշուշտ յատակերանց ոմանց որք ամեն հարսանեաց մէջ իսկ մի քանի նշանաւորներ մատով կը ցուցնէին։ Պատանիք գիտառն հոգին նուագածուաց ուղեկին ի շնորհս ըմպելեաց եւ կ'ստանան խնդրածնին։ Երիտասարդ սպիտակներն վաց իսկ գաւառաց ոմանց մէջ ներմուծուած են, եւ ահա երկու ժամէ ի վեր բոլոր եռանդեամբ կը պարէին երբ յանկարծ զարհուրելի աղաղակներ դղրդեցին ընդմիջեցին զասոնք եւ ահա լցուցին համայն հանդիսականաց սրտեր, տեսնելով սոյն դասում զոչում իրենց տան առջեւ կանգ առած եւ ուժգին դուռ կը զարկանէին։ Խնդրոյն տեղեկանալու եւ թէ հանդիսավայրը պաշտպանելու մտօք դէպ ի դուռն վազեցին թողլով ազգին բազում սարսափեալ, թալկացեալ, նուաղած օրիորդներ։ Սրբուհի ամենեւին ուշաթափ, աչերն խաւարած, սառած, անոք եւ անօգնական լքեալ մնացեր էր։

Նոյն ժամուն փեսայցուի տանն որ քառորդ ժամու հեռի էր, բաժակներ բոլորած միահաղոյն կ'ըմպէին կենաց թագուհւոյն և թագաւորի։ Ձայներն ի յերկինս բարձրացած ցնծութեան եղանակներով կ'երգէին եւ կը հրճուէին։

Վերջապէս տեսնելով որ անդուլ կը ջախջախեն դուռը, նորահաս պատանի մը բացաւ և դուրս խոյացաւ։ Ձայներ դադրեցան, վասն զի հինգ քայլ հեռի պատանին իւր արեան կոծակներուն մէջ գլխատուեալ պառկած էր։ Բոտմինեցան մօտ եղողներն, այլ ի զուր, հարուածը նպատակին հասած էր, եղեռնագործն ծերացած հեգացելոյն ցուրտ մարմնոյ առջեւ կուլայր կ'ողբայր գիրկ ափ սփռած։ «Ձի երբ կը հալածէի, կ'ըսէր, իմ թեւս վիրաւորող թշնամին, ինձ թուեցաւ թէ այս տանը մասու ձեռքէս ընթանալու համար և ի մի հայեաց մեզ նմանեցնելով վրէժս լուծի, ուստի քեզ և ինձ։ Բաղդաւորելոյ զայրոյթի մը զոհ տուի ծաղիկ հասակդ. վիշտ ուրեմն ծնողացդ, նեղք եղեւ եղբայրս և անոյշ աւանդէ հոգիդ, թող խոստասն կենացս տառապալից մնացորդն մէջ փոքրիկ մխիթարութիւն մի ունենամ»։ —Հէք պատանին չէր լսած այս սարսափելի ողբը, սպառած էր շունչն, այլ եւս դիակ մ'էր պառկող. . . .

Երեւցաւ ի հեռուստ ջահերու լոյսեր, հոծ բազմութիւն մի, ցնծալից ձայներ, հարսնեւոր ամբոխներ։

Աղջկան կողմէ հարսնետուն մոտեցատուն մ'էր դարձած՝ խնդութիւնը սխրանութեան, երգը ողբի։

Հասան անյապաղ պահակ զօրքերն և դիակը վերցնելով տախտակի մը վերայ տարին կառավարութեան դուռը։ Հրճուանքն եկող ամբոխն տեսնելով դիակ, արիւն, ողբ, կոծ, մերթ դառն լռութիւն, և մերթ բարձրաձայն սուր ճիչեր, զօրաց խումբ մի, զարհուրանօք սարսեցաւ . . . .

* * *

Թէպէտ քիչ մ'ուշ սակայն տարուեցաւ դարման թալկացեալ նորամանուկ օրիորդաց և տիկնանց։ Հարսն չիմացաւ սպանելոյն մահուան գոյժը։ Ժամ մի անցած էր երբ բոլորովին հանդարտեցաւ և փոքրիկ խաղաղութիւն մը տիրեց տան մէջ։ Տարին Սրբուհի սպանեալ իւր փեսացելոյն տանը դարձեալ հանդիսիւ, և գիշերն ամբողջ վերստին նոյն ուրախութեամբ անցուցին որպէս զի նորա սրտէն փարատի երկիւղն ու սարսափը։

Երկուշաբթի օր զուարթ էր յոյժ Սրբուհի, զի չունէր վայրկեան մի անցեալ գիշերի արհաւն ի յուշ ածելով տրտմէր եւ արդէն եկեղեցւոյ մէջ իսկ անուշակ։ Նոյն օրն կէս օրէ վերջ մեծ հանդիսաւոր վաղամեռիկ պատանին հողոյ տանկ կը տանէին . . . խաբուսի՜կ կեանք։ Ծերունի հայր մը տան մէջ զիւր միակ որդին կ'ողբայ դառնօրէն, մի կապարարոյ մը սեւ պատերու մէջ զիւր անողոք ծանրացուցին կուլայ անդադար։

Երեքշաբթին առաջի աւուր բոլորովին հակառակն եղաւ։ Գեղատեսիկ հարսն, այն զուարթ հոգին, թախծեալ, մելամաղձոտ եւ տրտում դէմք մ'ունէր։ Վարդ այտերն գալկացած, աչերն մթագնած լուռ անմռունչ կը կենայր. մերթ ակնաղեքն արտասուօք լի եւ երեսներէն ի վայր կը գլորէր փայլուն դնդակներ. . . ։ Ամեն հարցում անպատասխան կը թողուր, ի զուր նոցա հոգատար աղաչանք և պաղատանք։ Կը տառապէր հոգին և կ'սպառէր ինք օրէ օր։ Ոչ ոք գիտէր պատճառն, դուցէ այնպէս կարծեին։ Մայրն արտասուաթուրմ աչօք կը թախանձէր իւր դստեր առջեւ ծունր դրած մեկնել ու խոստովանիլ ցաւն, զինք մաշող վիշտն։ Այն ինչ ութ օր էր անցած, Սրբուհիի վրայ փոքր խելագարութիւն մը հասաւ, սեւ աչերն խենդի նայուածներ կ'արձակէին։ Ցնոր էր նոյնպէս ամուսինն, սակայն անտարբեր։ Հոգ կը տանէր անտանելի վշտօ, բայց անփութութեամբ։ Խորհրդաւոր խորհուրդ։ Անձնիւր բժիշկ զննողաց կարծիք յայտնեց, այլ ոչ ոք կրցաւ դարմանել զեղկելին, ձագալոյել կենսաւոր անտի անդուլ ճիրաններէ։

Ամիս ու կէս յետոյ հէք տիկինն իւր խոստովանահայրն խնդրեց, անշուշտ ամեն ինչ յայտնեց նմա, և այնուհետև ամուսինն մեկնեցաւ եկած կողմն, յոտար տէրութիւն. . . . Այս՝ բաղդից դարմանը չարժեց և հետաքրքրութիւն զրգռեց։

Շշունջ մը հասաւ կառավարութեան դուռը, և ըստ տրամադրութեան օրինաց՝ դրան բժիշկ մը այցելեց հիւանդապատ և հոգեհան գեղուհին։ Սրբուհի այլ եւս կը ճանչէր ինք զինք։ Գուշակեց իւր մահամերձ լինելն, կառավարութեան արդարութիւնն պահանջեց և աղերսեց որ մի քանի պաշտօնական անձանց և բժշկաց ներկայութեան մերկանայ զինք արշալոյս թոքախտի (երկայրաթուփ վէրէժի) ենթարկվող ընդ պատճառան։ Բոլոր այս լուրն տարածուեցաւ համայն երկրին մէջ, երկու ամսէ ի վեր անհամբերութեամբ սպասուած խորհրդաւոր գաղտնիքն յերեւան պիտի ելլէր։ Կառավարութեան բժիշկն փութաց պատրաստել հաշուէկալոյ տեղեկագիր մը, վախնալով թէ մի գուցէ վախճանի ծերացեալն չկրնար սոյն պաշտօնական հարցափորձ մը կատարելէ յառաջ։

Սրբուհի խոստովանողին քահանայն հրաւիրուեցաւ դուռը, նա ի սկզբան մերժեց երեւալու, սակայն ի վերջոյ տեսնելով իւրայ ծանր վիճակ մը առնելն, գնաց եւ ուրացաւ մանկամարդ տիկնոջմէ որ և է գաղտնիք մը լսելն՝ զինք օրհասաբեր պատի ճիրաններուն մասին։ Գուցէ վաղեմեանս Փոտեղքը մէկ յօդուածն կը ներէ սովորելի պարագայի մէջ անտնելի սատող մի գաղտնաբերութիւն քողարկել. . . ։

Ընդհանուր դատախազի օգնականն մի քանի բժիշկք և այլ պաշտօնէի մը հետ հիւանդին տունը մտած և առաջնոյն հրամանին համեմատ ոստիկանութիւնք չէր դանդաղած անդ հասնիլ որ եւ է արգելքի առեղ ջատուելու համար։ Ցուցում մեծ էր Սրբուհիի տան մէջ, զի ջանացած են յոյժ ոչինչ յայտնել դուրսն և լսելեայն անցնիլ ճրագործութեան մը ալեւաւոր հետեւանքը։ Ամեն ոք հիւանդի սենեակէ արտաքսուեցաւ, և երբ օգնականը բժիշկք հանդերձ երեւցաւ դրան սեամն վրայ, գեղաղէմ տիկնոջ վրայ փոքրիկ սղսղութիւն մի նշմարուեցաւ, սակայն նոյն քաջալերիչ խորհուրդներով սակաւիկ մը սփոփեցաւ, դալուկ այտերն նուրբ կերպով շառագունեցան, զուարթութիւն մի պատեց դէմքը և աչերն թրջած բացաւ դողդոջ և անզօր բերանն ու ըսաւ. «Կարծեմ գաղտնիքներ հետախուզող և յայտարարութիւն յերեւան բերող անձանց մէջ եմ։ —Այո, չընդացեղ տիկին, ամենայն համարձակութեամբ, պատասխանեց ընդհ. դատախազի օգնականն, առտ եկած ենք յանուն արդարութեան իմանալ պաշտօնապէս քեզ այդ ողորմելի վիճակի մէջ ձգող անողորմ և անգութ եղեռնագործն»։ Նուաղեցաւ Սրբուհի և բժիշկք ամեն ջանք ի գործ դրին ուշն յինքն դարձնել։ Հինգ վայրկեան միայն անցաւ, բացաւ սիրուն ակնոցիքն և հեծեծանօք սկսաւ. «Ներեցէք որ ազատ խօսիմ, զի յետին շունչս տալէ յառաջ մարդկան առջեւ նաեւ զիմ անմեղութիւն մերկանամ։ Ծաղիկ հասակիս կենաց թելն խզողն իմ միակ ամուսինն եղաւ»։ Արտասանեց եւ սարսեցաւ։ Սարսուռ մը խլրտեցաւ պաշտօնէից յերանն եւ երկար նուաղեցան միայն։ Տրտում տխուր զինքը կը դիտէին ներկայ եղողներն։ Ցաւ գանգատութեամբ կարճ լռած ժամանակ մի յետոյ աչերն բացաւ և ջուր խնդրեց ակնարկմամբ։ Սակաւիկ մի ըմպելէ առած, «Բացէք ըսաւ, աջ ազդրս ուր պիտի տեսնէք վիրաց երկայն սալի մը, մոլեգնեալ ամուսնոյս դառն յիշատակն» Վաղ ընդ փոյթ բժիշկք բացին և տեսան աջ ազդերու վրայ ունեցած վէրքն. Մի քանի խօսքերն հեկեկանաց մէջ չլսուեցան, քիչ մը ոգի ըմպել տուին. «Երբ իմ անմեղութեան վրայ տարակուսեցաւ մի աւուր ամուսինս, սկսաւ հեգծամնձան ձայնիւ մը, սպառնացաւ դանակ մ'ի ձեռին, եթէ անգութ և սոսկալի դատեն, և խոստովանիլ պահանջեց առանց ուշ դնելու աղիողորմ արտասուաց յորում զանազան վարքս, զարհուրելի կեանքս իսկ յայտ առնել կը ջանայի. չլսեց, դժնեայ դէմք մի առաւ, խոժոռ ակնարկ մը նետելով վրաս՝ ուժգին մխեց յիս դանակն»։ Ըսաւ և աչեղ ցնցումով մի յանկարծ նուաղեցաւ։ Վայրկեան մի հեղանոտ տիկնոջ ողջ միայն տարակուսեցան, սակայն յաջողեցան դարձեալ խելքն գլուխն դարձնել, այլ այս անգամ չունէր ոյժ չարունակելու իւր սոսկալի պատճառաւ չուառ տրիածն։ Պաշտօնէից մէն մի բառ ի գիր կ'առնուր անընդհատ։ Բժիշկք այլ եւս յուսահատ էին նորա երկար ապրելէ։

Անակնկալ բերկրութեամբ զուարթացաւ Սրբուհիի հրաշագեղ դէմքն. ժպիտ մը սաւառնեցաւ նրբալար շրթանց վերայ, նոր խանդ ղեղեցաւ կարծես եւ ահա քաղցր հայեաց մի նետելէ վերջ շուրջն, «Թող չպարհողեցնէք զձեզ պատմութիւնս, այսպէս ըսաւ, գի ուրախ է հոգիս, անբիծ սիրտս և խիղճս հանդարտ»։

«Սուր ճիչ մը արձակելը զխեմ յանկողնոյս գլորելով գետին դահճիս ձեռամբ, իւր ձեռաց վարձքն ուշ կամ կանուխ Երկինք պիտի վարձատրեն . . . ։» Տխրնոց վերջին սղալիքն նշմարելով բժշկաց մին բաղկերակն ձեռաց մէջ առած կը զննէր հիգացելոյն ողբերգակ վիճակն, իսկ սա վերջին ճգամբ մը լռանալով մահաբոյր կոյլակներով դժգոյն այտերն՝ աղաղակելով կրկնեց. «Առաւ դանակն ու անողորմաբար մխեց յիս. ո՛վ Աստուած, մէկ ժամուան տառապանաց յաւիտենական գերեզմանս եղաւ։ «Գոցեց տիկինն սեւաւ աչաց վարագոյրներն . . . այլ եւս չբանալու համար։

Ներկայացուցին բժիշկք տեղեկագիր մը խոյսն, պարգելով յայտնի եղելութիւններն ըստ հրամանի կառավարութեան, թաղման հանդէսն արգիլուեցաւ երկրորդ օրն դիակը կրկին քննութեան ենթարկելու համար։

ԱՐԹ. ՀԱՄԲԱՐՁԱՐԹԵԱՆ

ՀԱՆՐՈՑՈՒՑ ԱԶԴ

Մեծ Բրոֆէսոր Ցակոբոս Էֆ. Ճէճիզեան պիտի բանախօսէ Ուրբաթ երեկոյ, Փետր. 20, ի ժամ 2 ըստ Թրքաց, Հայ Վարժարանի նախակրթարանին վրայի սրահը։

Նիւթն է «Սառնարանք» (Glaciers)։

Բարեկամք յարգանօք կը հրաւիրուին յանկնդրութիւն սոյն բանախօսութեան։

Մուտքն է 2 դահեկան.

ԱԶԴ

Դոհացուցիչ առաւկանաւ մը կը փնտռուի անկեղծ անձ մ'որ արդէն փաստարանի քով պաշտօն վարած ըլլալով, բնչ չատ հմուտ ըլլայ դատաբանական գործոց, այն է, խնդրագիր մատուցանել, կոչնագիր և այլ պաշտօնական գրութեանց պէտք եղած գործողութիւնները կատարել, են։

Փափագողք պէտք է դիմեն Լրագրոյս գրասենեակը։

Օ ՖԱՊՐԻՔ ՌԷԻՒՆԻ

340—ԲԷՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—350

Պօն Մարշէի քով (Նախկին տուն Շավէնի)

Միացեալ Գործարանաց մեծ վաճառատանց տեարք, հաւատարիմ իրենց սկզբանց որ է իրենց սպրանաց մեթերքը վերանորոգել ամեն եղանակին, որոշած լինելով ծանր զոհողութիւններ ընել, յունուար 12/24 սկսեալ կազմուորած են արտասովոր վաճառում մը, գնորդաց համար յոյժ նըպաստաւոր պայմաններով։ Ուստի փութան են թէ ամեն ոք պիտի փութայ առիթէն օգուտ քաղելով չափազանց զեղչեալ գըներուններ ընել։

Ծան. Ձմեռն յառաջացած լինելուն պատճառաւ, ձմեռնային ապրանքները մանաւանդ մեծ զեղչով պիտի վաճառին։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած ապրանքները։

Ամեն տեսակ Բրդեղէնք և Մետաքսեղէնք, ֆրանսական և անգլիական ընտիր կտաւներ, ամեն գոյնէ Աստրաքան, սեւ և գունաւոր Թաւիշք, Ժաննեակք, Մարամբոլ, Ամերիկան, Ասուիք, աճագին քանակութեամբ Գուլպա եւ Կօշիկ, Հովանոցք, Շալիկք, սաւեայ Բաճկոնակք, Սեղանի Անձեռոցք և Սպասք, Վերմակներ, Թաչկինակներ, Ձեռնոցք, Սեղմիրանք, և հազար ուրիշ նիւթեր արանց, կանանց և տըղայոց համար։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Գեղաճիւս ժէրսէյներ, 80 դրշէն 48 ի իջած։

Մետաքս Սադէն, կանգունը 3 1/2 էն 3 1/2 ի

Բրդէ շրջազգեստներ, սկսեալ 6 1/2 դրշէն։

Արանց համար զուտ բրդեայ բաճկոնակներ, սկսեալ 7 դրշէն։

Կարասեաց համար Գուէթոն, կանգունը 1 3/4 դրշ։

Ամերիկեան կտաւ, 24 եարտանոց ծրարն 28 դրշ։

Ֆանելա զուտ բրդէ, կանգունը 2 1/2 դրշէն սկսեալ։

Սեւ մերինոս, կանգունը 3 3/4 դրշէն։

Որսի համար արանց ժիլէներ, 12 դրշէն։

Գունաւոր ֆլանէլէ շալիկներ 12 դրշէն

Հուսաւէտ լաչեր, Ժապաւէնք, Ժանեակք։

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ, ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

14—15

ԺԱՆ ԲՈՂԱԴԻ— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բէրայի Մեծ փողոց, 127, և ի Գալաթ-Գարաու, կալաթայի աշտարակին դիմաց և Նազրճը փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, գանաչէներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ այ կ'ընդունին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Ծան. Զգուշանալ ԲՈՂԱԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։

Երկրագործական մեքենայներու, արհեստից և հանրօգուտ շինութեանց գործիներու համար, խորհուրդ կուտանք մեր ընթերցողաց դիմել առ Իսպրն Իճէնսի, Գալաթիա, Տէչիրմէն խան։ Այս տուն յարաբերութեան մէջ է Եւրոպիոյ և Ամերիկայի գլխաւոր գործարանաց հետ, և կրնայ հայթայթել անոնց ցուցակներն եւ ընթացիկ գներն, ինչպէս նաև գործարանաց, ամեն տեսակ գործիներու եւ մեքենաներու տեղաւորման ծախուց յատակագծերը։ Ամեն տեղեկութիւնք ձրիապար կը տրուին, եթէ մարդ յատկօրէն նշանակէ իւր փափաքածը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիէ վափօրլարընըն գաշվէ օճագլարը 1303 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան չուպաթը ղայէթինէ տէկին պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ, Թօփտան վէ եախօտ բօստա բօստա պիլ միւզայէտէ բէֆաալէթը միւթէպէրէ վէ չէրայիթի մալումէ իլէ մագթուէն իհալէ օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլարըն իշպու չէհրի չուպաթը ղայէթինէ գատար բէրչէմպէ վէ բազար երթէսի կիւնլէրի սաաթ տօգուզ բատտէլէրընտէ Շիրքէթի մէզքիւրէ խուսուսի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 չուպաթ 1887 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը էվէլճէ միւպայեա օլունանաճագ օլան պէչ պին գըյէ գէլթուն եաղընըն պէշէր գըյէսի իւչ ղուրուշ օթուզ բարայա Թալիպի էօհուէօմիտէ օլուպ իշպու չուպաթը բուհմինին եիրմի իւչինձիւ բազար երթէսի կիւնիւ գարարը գաթիի վերիլէճէկլինտէն վէ եիրմի աէօրտինճիւ սալը կիւնիւ տախի թէգարբուր իտէն ֆիյաթ ընտան էվէլչէ պէչ թէնզիլիլ գապուլ օլունաճաղընտան, իթալեա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 չուպաթ 1887

Նօ. 24 4—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788,964

ՆՈԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Պահանջել գործարանին
Այս նշանը

Պահանջել գործարանին
Այս նշանը

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱԶԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻԱՅՆ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՆ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՅԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Բրոնշիդի, Դուռի, Շնչարգելութեան, Ջայնի կերկերման, Խուչակատապի եւլն։ Ամէն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՈՒ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղանի այլեւայլ շաքարահատներն եւ բաղադրութիւններն որք թէ' վտանգաւոր եւ թէ' անազդեցիկ են։

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐԸ անմիջապէս կը ներգործեն եւ բժշկական ուրիշ պատրաստութեանց բուժել չկրցածն ապահովապէս կը բուժեն։

Ժէրօտէլի Բասդիյլներու ազդեցութիւնը ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ է ջղային հազերու մէջ։

ԱՒԵԼԻ ԱԺԱՆ ԵՒ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ ԲԱՆ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԴԵՂ.

Լաւագոյնս հասկնալու համար Ժէրօտէլի Բասդիյլներու գերազանցութիւնն, ուշի ուշով կարդացէք հետեւեալ բժշկական դիտողութիւնները։

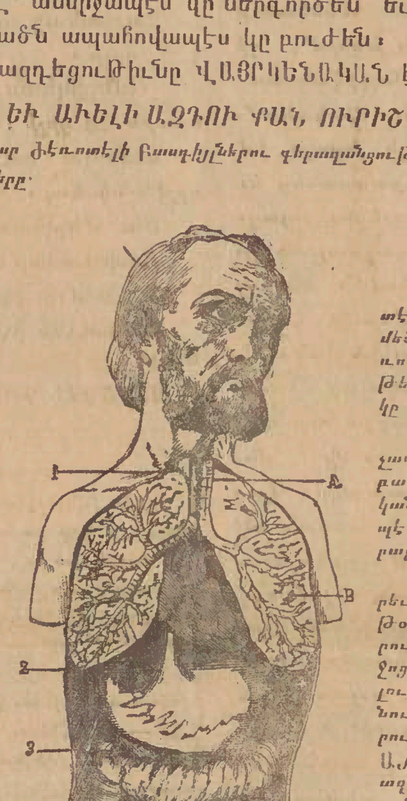

ԱՆՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆՔ

Խայծղանի շշերահատերու

1. ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿՆ, ուստից կ'իջնեն խայծղանի կարծր և անլուծելի զանազան հատիկներն որք բերնին մէջ չլուծուելով' կ'երթան ստամոքսը կ'իյնան, առանց գոյն ինչ խայծղան հաղորդելու շնչառական խողովակաց որոց սահմանեալ են։

2. ԽՈՂՈՎԱԿԻՆ ԾԱՅՐԷՆ խայծղանի հատիկները կը մտնեն ստամոքսի մէջ և զայն բեռնաւորելով շաքարով և ժելադինի նիւթերով, յառաջ կը բերեն ստամոքսի անհանգստութիւններ։

3. ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը շարունակուին այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յառաջ կը բերեն Բորբոքում, Վէրք, Խիթ եւլն. իրենց պարունակած աֆիոնի, մորֆինի եւայլն պատճառաւ։

ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ժէրօտէլի Բասդիյլներու

Ա. ՇՆՉԱՓՈՂերուն մէջ Ժէրօտէլի բասդիյլներու գոլորշիները մեծապէս կը ներգործեն իրենց անուղղակի և կազդուրիչ յատկութեամբ, քանի որ կը շնչուին ու կը ծծուին։

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ ժեն մի շնչառութեան կը հասնին Ժէրօտէլի բասդիյլներու գոլորշիներն և բնականաբար տարածուելով անմիջապէս ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը։

Բարիզի բժշկական ամենէն կարեւոր Թերթն, կազէթ տէզ Օբիթօ, այսպէս կը խօսի բասդիյլներուն վրայ. «Պ. Ժէրօտէլ պարզ միջոց մը գտած է խայծղանը մղելու համար շնչափողերու ամենէն նուրբ Թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր. Այս պայմաններով, խայծղանին ազդեցութիւնն այնքան արագ է որ քանի մը Բասդիյլներ կը բաւեն հազը դադրեցնելու։»

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐԸ անհրաժեշտ են ամէն անոնց որք ձայներնին կը յոգնեցնեն, արձակ օդի մէջ կաշխատին կամ իրենց պարապմանց պատճառաւ ստիպուած են գրգռիչ գոլորշիներ կամ փոշիներ ածել, ինչպէս Գործաւորք, Ջաղացպանք, Կառավարք, Երգիչք, Դերասանք, Ատենաբանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Ուսուցիչք, Դաստիարակք, երկաթուղեաց Պաշտօնեայք եւ եւ։

Տարին 100,000 է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բասդիյլներով եւ
Պ. Ժէրօտէլ 40,000 է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի։

Ժէրօտէլի Բասդիյլներն են խայծղանի միակ բասդիյլներն որք վարձատրուած են Փարիզու 1878 ի Տիեզերական արուեստահանդէսի կողմէ, նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ' փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 72 Բասդիյլ, ինչպէս և Ծանօթութիւն գործածութեան եղանակի մասին. — Պահանջել գործարանի նշանը

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ, դեղագործ ի Սէն-Մէնհուլ, (Ֆրանսա)

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Քանզուք եղբարք, Ն. Թէօտորիտէս և Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Կալաթայի։

* * *

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղ քսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւն բազմաթիւ վկայագրեր ստացած է, իբր ամենէն ազդեցիկն այն ամեն հիւանդութեանց մէջ յորս մորիւ ձկան իւղ գործածել հարկ է։

Մորիւ ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ
Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ
244, Բերայի Մեծ փողոց, 244
Կալաթա-Սէրայի ոստիկանատան դիմաց

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՏՊԱԼ ՀԱՏԻՔ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՈԿՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ

ԱՑՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Յոգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

ՃՇՄԱՐԻՏ ՋԵՂՉ

Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ կը ծանուցանեն թէ սկսած են զեղչեալ գներով վաճառել իրենց ապրանքները ց'նոր յայտարարութիւն։ Զեղչը կը զանազանի, որոյ քանակութիւնը կ'որոշուի և կը զեղչուի առեւտրոյ միջոցին իւրաքանչիւր յաճախորդի գնելիք վաճառաց տեսակի ու քանակութեան համեմատ։

Բազմատեսակ վաճառք ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ։

Ամերիկեան կոմպլատի, քալոշ և վերարկու պատուական ու դիմացկուն, շատ աժան գներով կը ծախուին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Եէնի Համիի դրան կից, Բէրչէմպէ բազար ի Ղալաթիա։

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մուլթի ֆեթալի և ցամաքային ապահովութեան

Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԸՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունին ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԷԱՍԻԽՈՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԴԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը

	Փր. 15.000.000
Դրամգլխու շրջաբերութ. հանուած	7.500.000
Պահեստի դրամագլուխ	775.000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար	1.750.000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռէասիւրանս մարիդիմ Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղւով եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «ԱՐԺԷԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց' համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Փրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժեթուղթ, կտրոն, պանքօտ, գոհարեղէն եւ, որք կը ղրկուին Թղթատարութեան և ուրիշ ապաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՆԵՐԸ անունները.

Բարիզ	Գոնտուառ տ'էսգոնդ տը Բարի
Լոնտոն	(Լընտըն էնտ Գաունդի Պենքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Անվերս	Անվերսական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի հանրական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիէննա	(Գրէտի Անշթալթ (Աւստրական Պանքա Վիէննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Է. Կինցպուրկ
Գոբենհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճենովա	Բոռ. Հոֆեր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գուսմեր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթենք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ չափաւոր են։

Գամպէր-Ղալֆօրտէր, Հ. Օսէր, փորձագէտ Վէրիթաս ծովային գործոց գրասենեակին, Ֆարրճը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր Գործակատար
Մ. ԹԻՒԼՊԸՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հիլ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մուրիլլօ	2,500
Քասսիօ	3,500	Միլօ	2,000
Քօլոմպօ	2,200	Նէրօ	2,000
Քրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օփորտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օգօ	2,000
Գոթօ	2,000	Բալերմօ	1,200
Գոմօ	2,700	Բարդէմօ	3,200
Ջէնօ	2,500	Բասքեր	1,700
Տօմինօ	1,800	Ֆիլօ	2,800
Էրատօ	2,600	Ռինալտօ	4,400
Ֆրանգօ	2,600	Ռիկալտօ	3,200
Ֆլաւիօ	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆլօրա	1,700	Ռոմէօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօզէտօ	3.500
Հիտալկօ	5,500	Սալէռնօ	4,000
Հինտօ	2,200	Սանթօ	2,000
Կօվօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կովնօ	2,200	Սորէնտօ	4,300
Ջանկօ		Թասսօ	1,200
Ջէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Ջինամօ	3,000	Թիկեր	1,300
Ջիւլիէդ	1,200	Թորէնթօ	2,800
Ճինօ	2,300	Թրանկօ	3,600
Քէլրօ	2,000	Էէտոնօ	1600
Քօլեօ	2,200	Զէփիր	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	41.0

Ուինլօօ շոգենաւը, Նաւապետ Նիւմն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 21ին և մօտ 7ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՑ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քանոբաս	4200	Օֆիր	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոթըս	800
Մէմֆիս	3250	Օլինտա	800
Մարէոթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

515

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոմպէի միջև կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յաւաջիկայ շոգենաւն է Մէնէրէյ որ մօտ 7ին պիտի մեկնի։

Ուղեւորի և ապրանք ընդունելութեան

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

514

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԵՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք շաբաթը անգամ մ'անխափան կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ։

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսթըրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈՒԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի
փաշա խանթա Ղալա

511

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնաժ	Նաւապետ
Այա Սօֆիա	3,000	Պըքս
Արմենիա	2,500	Խոմիջի
Պէլկրաւիա	2,500	Քրոսլէյշանկ
Լաքոնիա	2,500	Ուէլկս
Մասէտոնիա	,500	Ֆարրզ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆորճէրգիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

513

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անաթոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	3500
Արապեան	3700	Իլլիրիան	3500
Պավարեան	6000	Իստրիան	3500
Պուլկարեան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիպուրեան	2300
Սայբերեան	2000	Լիպան	800
Տուքալ	700	Օլիմբիա	700
Էճիբշեան	3700	Բերսիան	3800
Ֆաբեան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէյսարեան շոգենաւը, Նաւապետ Տէյվիս, մօտ 4ին աստ կ'սպասուի և ի մօտոյ դէպի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ.
Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ո. Գամիլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթօլ և ընկ.
512

ՏԱՍՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻԼԱԳՐՕՒԻՉ
Ի Սոֆիա (Պուլկարիա)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մում-Հանէ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԵՐԿԱՆԱՔԱՐ առաջին կարգի և զուտ պողպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԷԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՈՒԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐԲՆԵԱԼ առարկայք։

Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալ

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէորգ պէյ խան, Եիւքսէք Գալտըրըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԻՒԼՆԷՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՑ

Որոնք ապահով են թէ' հրդեհէ և թէ' գողութեան

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր եւ հրակի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Անգլիոյ հռչակաւոր գործարանէն

ՃՕՆ ՆՕՌԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՇԼԻՔ, ՄԿՐԱՏ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վաճառատան

ԲԵԴՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութեամբ կ'ընդունի ամեն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գումգաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	... ...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	... ...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	... ...	10 55	... ...	11 58	... ...	... ...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	... ...	11 4	... ...	12 8	... ...	... ...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	... ...	... ...	... ...	12 16	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1			
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	... ...	9 39	... ...	... ...	11 21	... ...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	... ...	9 49	... ...	... ...	11 31	... ...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	... ...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	... ...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...
Գումգաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...
....	...	...	...	—	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։